

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 6, 2024

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

- [Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:689](#) 16-04-2024
- [Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:956](#) 16-04-2024
- [Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:685](#) 16-04-2024
- [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:2460](#) 11-04-2024
- [Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:1034](#) 26-03-2024
- [Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:700](#) 19-03-2024
- [Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:918](#) 19-03-2024
- [Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:917](#) 19-03-2024
- [Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:199](#) 30-01-2024

Rechtbank

- [Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:2403](#) 01-05-2024
- [Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:2566](#) 01-05-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:3680](#) 24-04-2024
- [Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:6295](#) 24-04-2024
- [Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:2702](#) 17-04-2024
- [Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:2234](#) 17-04-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:3098](#) 12-04-2024
- [Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:2001](#) 12-04-2024
- [Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:3701](#) 11-04-2024
- [Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2024:1460](#) 10-04-2024

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:2237](#) 10-04-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:4232](#) 10-04-2024
[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:2378](#) 10-04-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:3531](#) 08-04-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:1688](#) 03-04-2024
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:1758](#) 27-03-2024
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:1551](#) 20-03-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:2931](#) 19-03-2024
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:2930](#) 08-03-2024
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:1068](#) 07-03-2024
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:5218](#) 21-02-2024
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:10704](#) 25-10-2023
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:10340](#) 19-10-2023
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:9351](#) 03-10-2023
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:7325](#) 28-06-2023
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:12953](#) 13-10-2021
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2019:11518](#) 24-07-2019

Antillen

[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2024:68](#) 11-04-2024
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2024:67](#) 11-04-2024
[Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ECLI:NL:OGHACMB:2023:294](#) 23-04-2023
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2022:372](#) 23-05-2022

RECHTSPRAAK

In een langlopende Curaçaose boedel waarin een verzoek ex artikel 3:200a BWC is gedaan, benoemt het gerecht een deskundige die een indelingsplan moet opstellen.

In deze Curaçaose zaak is een verzoek gedaan als bedoeld in artikel 3:200a BWC. Het gerecht benoemt een deskundige die tot taak zal hebben om een indelingsplan voor de betreffende terreinen te maken. Ter indicatie kan worden verwezen naar het door het Land opgestelde indelingsplan inzake X. In het indelingsplan moet een kavelindeling (met kavelnummers en aanduiding van straten) worden opgenomen, waarbij, waar dat ook stedenbouwkundig passend is, rekening is gehouden met de bestaande bebouwing en bewoning en de door verzoekers en andere belanghebbenden beoogde indeling. Ook geeft het gerecht aan welke werkzaamheden de deskundige zo veel mogelijk zal moeten uitvoeren.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 11-04-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2024:67

Zaaknummer: CUR200700008

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In een langlopende Curaçaose boedel waarin een verzoek ex artikel 3:200a BWC is gedaan, kent het gerecht de eigendom toe aan het Land Curaçao.

In deze Curaçaose zaak heeft de oorspronkelijke verzoekster in 2007 een verzoek gedaan als bedoeld in artikel 3:200a BWC. Deze oorspronkelijke verzoekster heeft zich in 2009 teruggetrokken, waarna het Land Curaçao het verzoek heeft overgenomen. In januari 2024 heeft ook het Land zich als verzoeker teruggetrokken. Bij gebreke aan een indelingsplan (op grond waarvan bepaald kan worden welke kavels aan welke specifieke bewoners kunnen worden toegekend (eigendom) of uitgegeven (erfpacht, huur, koop) is directe toekenning aan bewoners of andere gebruikers mede daarom niet mogelijk. Het betreffende perceel is vervolgens door het gerecht op grond van artikel 3:200d BWC in eigendom toegekend aan het Land. Met het oog op de wettelijke verplichting van het Land tot – voor zover dat mogelijk en redelijk is – ontwikkeling van het terrein en uitgifte aan de gebruikers, wijst het gerecht een aantal gebruikers aan in de zin van artikel 200b lid 1 BWC.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 11-04-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2024:68

Zaaknummer: CUR200700008

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof volgt de enig erfgenaam/vereffenaar vooralsnog niet in haar stelling dat de nalatenschap negatief is en de legaten daarom zijn vervallen, maar ziet geen grond deze vereffenaar te ontslaan en een professionele vereffenaar te benoemen.

Uit het door het overlijden van moeder B in 2009 geëindigde huwelijk met vader A zijn twee kinderen geboren: C en geïntimeerde D. Op grond van de ouderlijke boedelverdeling van moeder hadden C en D een niet-opeisbare vordering op A. In 2018 is C overleden. D heeft namens vader A die nalatenschap verworpen en deze zelf beneficiair aanvaard. In 2019 overlijdt A. In zijn testament heeft hij aan appellante X en Y – twee kleinkinderen – € 100.000 gelegateerd en zijn schoonzoon Q tot executeur benoemd. Tevens is bepaald dat de waarde van de legaten niet meer zal bedragen dan 80% van de waarde van de nalatenschap. Enig erfgenaam D heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Voor het oordeel van de rechtbank in eerste aanleg, zie ERF 2022-0226. Thans procedeert appellante X tegen Q in hoedanigheid van executeur in de nalatenschap van erflater A en D, in hoedanigheid van enig erfgenaam en vereffenaar in de nalatenschap van A. Executeur Q heeft X bericht dat de nalatenschap negatief is, en het legaat derhalve is vervallen. Het hof verwierpt het niet-ontvankelijkheidsverweer van D en Q dat was gebaseerd op het feit dat zij bij het beroepsexploot in persoon waren gedagvaard terwijl zij in eerste aanleg in hun verschillende hoedanigheden partij waren. Volgens het hof was het D en Q blijkens hun in hoger beroep gevoerde verweren (daadwerkelijk) duidelijk dat zij in deze verschillende hoedanigheden in dit hoger beroep zijn betrokken. Het hof volgt Q en D niet in hun stelling dat de nalatenschap negatief is. Dat de boedel negatief zou zijn, vloeit voort uit het opeisbaar geworden erfdeel van D in de nalatenschap van haar moeder. Nagelaten wordt echter – zo het hof – de omvang van dit erfdeel afdoende te onderbouwen. Ook neemt het hof niet zonder meer aan dat over dat erfdeel 6% samengestelde rente verschuldigd was. Het testament van moeder kende immers de mogelijkheid hierover een renteafspraak te maken. Ook andere feiten en omstandigheden, waaronder de omvang van door vader gedane schenkingen, het ter zitting erkende ten onrechte buiten beschouwing laten van de helft van het saldo van een bankrekening en eventuele uitbetalingen in 2015 op het erfdeel van D brengen het hof tot het oordeel dat de (omvang van de) verschillende nalatenschappen vooralsnog niet is vast te stellen. Wel staat

vast dat de boedelbeschrijving per 8 december 2019 niet correct is. Het hof beveelt D op de voet van artikel 22 lid 1 Rv dat zij zo veel als mogelijk haar stellingen eenduidig en begrijpelijk toelicht en voorziet van (een) deugdelijke specificatie(s) van de bestanddelen van de verschillende nalatenschappen, en alle beschikbare en nog opvraagbare stukken overlegt.

In dezelfde nalatenschap volgt het hof (ECLI:NL:GHSHE:2024:1247) de rechtbank en wijst het verzoek van X af tot ontslag van D als vereffenaar en het benoemen van een professioneel vereffenaar. Anders dan X betoogt, is het hof van oordeel dat het niet opnemen van de twee grote posten in de boedelbeschrijving niet duidt op een onzorgvuldige taakuitoefening als gevolg waarvan D als vereffenaar vervangen moet worden. Daarvoor is o.m. relevant dat D niet zelf de aangifte successierecht ter zake van de nalatenschap van moeder heeft gedaan, maar dat zij dit heeft laten doen door een notariskantoor. Nadat D naderhand onderzoek heeft gedaan en de twee ontbrekende posten ontdekte, heeft zij de boedelbeschrijving hersteld door deze twee posten toe te voegen. Het hof ziet niet in waarom deze gang van zaken duidt op een onzorgvuldige taakuitoefening. Daarbij acht het hof van belang dat X door de aanpassing van de boedelbeschrijving niet in een nadeliger positie is gebracht. Volgens X is de rechtbank ten onrechte voorbijgegaan aan het feit dat D belanghebbende is bij het feit dat de boedel negatief zou zijn. Met name zal een onafhankelijke vereffenaar na moeten gaan wat er is gebeurd met de lening aan de kinderen in verband met de nalatenschap van moeder. Het hof overweegt dat D geen belang heeft bij een negatieve nalatenschap. Zij ontvangt dan namelijk ook een lagere uitkering. Voor zover wel gezegd kan worden dat D belang heeft bij een negatieve boedel, dan nog is dat geen op zichzelf staande reden om haar als vereffenaar te vervangen. Er moet daarvoor meer aan de hand zijn. Anders zou iedere vereffenaar die ook erfgenaam is in de betreffende nalatenschap enkel om die reden vervangen kunnen worden en dat is niet de bedoeling van de wetgever. Ook stelt het hof dat het juist kan zijn dat erflater bij leven een zeer vermogend man was. De nalatenschap van erflater bestaat echter niet alleen uit bijvoorbeeld het banksaldo ten tijde van zijn overlijden. Vorderingen die ontstaan zijn uit de nalatenschap van moeder voor zover die niet eerder zijn voldaan, moeten vervolgens worden voldaan uit de nalatenschap van erflater. Daarna kan de omvang van de nalatenschap van erflater worden vastgesteld. Dat erflater bij leven mogelijk een zeer vermogend man was, betekent dus niet dat de nalatenschap van diezelfde omvang is. Het kan best zo zijn dat erflater zich dit niet goed heeft gerealiseerd toen hij X heeft geïnformeerd over zijn vermogen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 26-03-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:1034

Zaaknummer: 200.318.444_01

Rechters: M.G.W.M. Stienissen, R.J.M. Cremers en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof legt de prejudiciële vraag voor aan de Hoge Raad of de meerderjarigenbewindvoerder een wettelijk vertegenwoordiger is als bedoeld in artikel 4:193 BW.

Uit jurisprudentie en literatuur blijkt dat verschillend wordt gedacht over het antwoord op de vraag of de meerderjarigenbewindvoerder een wettelijk vertegenwoordiger is als bedoeld in artikel 4:193 BW. Het hof meent dat de beschermingsbewindvoerder lijkt te vallen onder de term wettelijke vertegenwoordiger in artikel 4:193 BW, maar dat dit niet geheel duidelijk is. Ook is volgens het hof niet geheel duidelijk wat de mogelijke samenloop tussen deze bepaling en de bepalingen in Boek 1 BW (art. 1:438 lid 2 BW, art. 1:441 lid 2 BW en art. 1:441 lid 5 BW) over het beschermingsbewind betekent. Omdat de beantwoording van deze vragen van groot belang is voor de rechtspraktijk stelt het hof prejudiciële vragen aan de Hoge Raad.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-04-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:2460

Zaaknummer: 200.330.285

Rechters: J.H. Lieber, M.H.F. van Vugt en E. de Boer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De enig erfgenaam heeft de schuldeisers niet benadeeld door voor beneficiaire aanvaarding een tot de nalatenschap behorende auto in gebruik aan een ander te geven en op diens naam te zetten.

In deze onlangs gepubliceerde zaak uit 2019 oordeelt de rechtbank dat anders dan de legitimarissen stellen, de enig erfgenaam/vereffenaar geen schuldeisers van de nalatenschap heeft benadeeld door voor de afgelegde verklaring beneficiaire aanvaarding een auto van overledene in gebruik af te staan aan een ander/een vriend van overledene en deze auto op hem over te schrijven. Reden daarvoor is dat enerzijds de waarde van de auto in de boedelbeschrijving is meegenomen en anderzijds de auto (na het overlijden van de vriend) inmiddels weer terug is. Hieruit volgt dat de verhaalsmogelijkheden voor de schuldeisers (uiteindelijk) niet zijn verminderd. Daarom is het gedurende een jaar in gebruik geven van de auto aan een vriend van erflater niet aan te merken als een daad van zuivere aanvaarding zoals bedoeld in artikel 4:192 BW. Tevens oordeelt de rechtbank dat de erfgenaam/vereffenaar geen voldoening van schulden heeft verhinderd en dat hij niet ernstig tekort is geschoten in de uitoefening van zijn verplichtingen als vereffenaar. De conclusie is dan ook dat de erfgenaam/vereffenaar niet privé aansprakelijk is voor de voldoening van de vorderingen van de legitimarissen. De reconventionele vordering tot opheffing van het ten laste van hem gelegde beslag, wordt toegewezen. Ter zake van de berekening van de omvang van de legitimaire massa acht de rechtbank het voorshands nodig een deskundigenbericht in te winnen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 24-07-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2019:11518

Zaaknummer: C/15/273476 / HA ZA 18-298

Rechters: J.J. Dijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Niet alle door de enig erfgenaam/vereffenaar gemaakte
advocaatkosten zijn kosten in de zin van artikel 4:7 lid 1 onder c BW.***

In een geschil over de omvang van de legitimaire massa gaat de rechtbank in op diverse posten. Interessant is de overweging over de door de enig erfgenaam/vereffenaar/gedaagde gemaakte advocaatkosten. Op grond van artikel 4:7 lid 1 onder c BW komen de kosten van de vereffening ten laste van de nalatenschap, met inbegrip van het loon van de vereffenaar. Gedaagde is zowel uit hoofde van zijn hoedanigheid van vereffenaar in de onderhavige procedure betrokken als in zijn hoedanigheid van erfgenaam (en dus in privé). De advocaat van gedaagde is in deze procedure opgetreden voor gedaagde in beide hoedanigheden. Verder geldt dat gedaagde als enig erfgenaam ook een individueel belang in deze procedure heeft: de hoogte van de legitieme portie is immers van invloed op hetgeen hij uiteindelijk uit de nalatenschap ontvangt. Het voorgaande betekent dat niet alle advocaatkosten, (ter zake waarvan het hiervoor genoemde onderscheid niet is gemaakt) ten laste van de nalatenschap moeten komen. Omdat dit onderscheid achteraf ook niet meer te maken is, zal de rechtbank schatten welk deel van de advocaatkosten geacht moeten worden betrekking te hebben op de kosten van de vereffening zoals bedoeld in artikel 4:7 lid 1 onder c BW. Vervolgens berekent de rechtbank de legitieme portie van de beide eisers en veroordeelt gedaagde in hoedanigheid van vereffenaar tot betaling daarvan.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 13-10-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:12953

Zaaknummer: C/15/273476 / HA ZA 18-298

Rechters: J.J. Dijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vereffenaar die (te) lang wacht met tegeldemaking woning is niet aansprakelijk voor door schuldeiser (vermeend) geleden schade.

Erflater A was aansprakelijk voor de terugbetaling van een bedrag ad € 65.000 aan stichting Y. A was tot zijn overlijden bestuurder van Y. Na verwerping door de primair aangewezen erfgenamen heeft goede vriendin B de nalatenschap beneficiair aanvaard. Tot de nalatenschap behoort een met een tweetal hypotheek bezwaarde woning. De woning is uiteindelijk hypothecair verkocht. Y stelt dat B kostbare tijd verloren heeft laten gaan en niet op de herhaalde en concrete verzoeken van de stichting om tot verkoop van de woning over te gaan heeft gereageerd. De stichting heeft twee potentiële kopers aangedragen waardoor de woning niet executoriaal verkocht had hoeven worden. De rechtbank stelt dat uit de parlementaire toelichting op artikel 4:184 lid 2 onder d BW blijkt dat het niet naleven van de verplichtingen van de artikelen 4:211 en 4:215 BW enkel als gevolg van een vergissing of onwetendheid niet tot persoonlijke aansprakelijkheid leidt. Uit hetgeen hierover in de parlementaire toelichting is opgenomen volgt dat niet licht tot deze persoonlijke (verhaals)aansprakelijkheid mag worden geconcludeerd. De vraag is dus of B in de vervulling van deze verplichtingen in ernstige mate tekort is geschoten en haar daarvan een verwijt kan worden gemaakt. De rechtbank beantwoordt die vraag ontkennend. De ernst van de tekortkoming en het verwijt dat B daarvan kan worden gemaakt zijn niet zodanig dat zij hier persoonlijk aansprakelijk voor is. Enerzijds geldt dat van een vereffenaar-erfgenaam verlangd kan worden dat zij nagaat wat haar rol als vereffenaar meebrengt en welke taken zij moet uitvoeren. Aangezien de vorderingen van de hypotheekverstrekkers en de stichting alleen voldaan konden worden door de woning te verkopen, mocht van B als vereffenaar in beginsel verwacht worden dat zij het nodige zou ondernemen om de woning met inachtneming van de belangen van de schuldeisers van de nalatenschap te verkopen. Anderzijds mogen geen te hoge eisen worden gesteld aan een niet-professionele vereffenaar-erfgenaam als B en kan niet verwacht worden dat zij op de hoogte is van alle verplichtingen die met de rol van vereffenaar gepaard gaan. Het enkele te lang wachten met het onderhands verkopen van de woning en het uitkeren van de verkoopopbrengst acht de rechtbank in de gegeven omstandigheden onvoldoende om te oordelen dat B in ernstige mate tekort is geschoten en haar daarvan een verwijt treft. De rechtbank neemt daarbij in aanmerking dat niet gesteld of gebleken is dat het niet tijdig

onderhands verkopen van de woning is ingegeven door een poging tot benadeling van de stichting of tot bevoordeling van B. Daarentegen heeft B geprobeerd de vordering van de stichting uit haar eigen middelen te voldoen. Het feit dat ze daar op het laatste moment, nadat haar was afgeraden dit te doen, van heeft afgezien kan niet aan haar worden tegengeworpen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:2001

Zaaknummer: 10770645

Rechters: N. Versteeg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Van de gelden die van de rekening van erflater zijn geboekt, is een deel met instemming van erflater gedaan, en omdat het ander deel van de overboekingen door diens partner als zaakwaarnemer is gedaan, moet de partner rekening en verantwoording afleggen, hetgeen deels is geslaagd.

Erflater X is in 2022 overleden. Zijn stiefdochter A is zijn enig erfgenaam en haar echtgenoot B de executeur en eiser. In de periode voorafgaand aan het overlijden zijn er diverse bedragen overgemaakt, o.m. naar de rekening van mevrouw Y. Y is de dochter Z, met wie X tot zijn overlijden een relatie onderhield. In geschil is of partner Z in de periode voorafgaand aan het overlijden van X als zaakwaarnemer zijn financiën heeft beheerd en of zij hierbij de benodigde zorgvuldigheid heeft betracht. Ook zou Z hebben nagelaten om rekening en verantwoording over het door haar gevoerde beheer af te leggen. Volgens de rechtbank is de vraag of Z op enig moment de financiële belangen van erflater is gaan behartigen omdat, zoals B stelt, erflater hiertoe niet meer zelf in staat was. De rechtbank is van oordeel dat er tot en met 28 maart 2022 geen sprake is geweest van zaakwaarneming, omdat B tegenover de gemotiveerde betwisting van Z onvoldoende concrete feiten naar voren heeft gebracht waaruit kan volgen dat Z vóór 28 maart 2022 de financiële belangen van erflater als zaakwaarnemer heeft behartigd of dat er anderszins sprake is geweest van een vorm van vermogensbeheer. Van het resterende bedrag van circa € 29.000 is de rechtbank van oordeel dat Z bij de besteding daarvan als zaakwaarnemer van erflater kan worden aangemerkt. Z heeft op de zitting onweersproken toegelicht dat het de bedoeling van erflater was dat, met het overmaken van het geld naar de rekening van de dochter van Z, Z ten behoeve van hem uitgaven kon doen. Nu Z zonder opdracht of andere rechtshandeling de financiële belangen van erflater ook daadwerkelijk heeft behartigd, is er sprake van zaakwaarneming. Daarmee komt de vraag op of Z als goed zaakwaarnemer heeft gehandeld. B kan als executeur van de nalatenschap van X als belanghebbende worden aangemerkt. De rechtbank is van oordeel dat Z voor wat betreft de besteding van een bedrag van in totaal € 15.000 voldoende rekening en verantwoording heeft afgelegd nu vaststaat dat Z de kosten van de uitvaart heeft voldaan en enveloppen met inhoud terecht zijn gekomen bij de juiste personen overeenkomstig de wens van X. De rechtbank volgt Z niet in haar stelling dat ruim € 14.000 conform de wens van erflater X is besteed ten

behoefte van zijn levensonderhoud gedurende zijn laatste levensfase en om het hem in deze periode zo comfortabel mogelijk te maken. Volgens de rechtbank staat vast dat de periode van zaakwaarneming uiteindelijk maar twee weken heeft geduurd. Op de vraag hoe het kan dat Z in deze korte periode een bedrag van ruim € 14.000 heeft uitgegeven heeft zij geen duidelijk antwoord kunnen geven. Zij heeft te kennen gegeven dat zij niet over bewijzen, bonnen of facturen beschikt van de aankopen die zij in deze periode heeft gedaan. Evenmin heeft Z rekeningafschriften in het geding gebracht waaruit volgt waaraan zij het bedrag van ruim 14.000 heeft besteed. Dit had als zaakwaarnemer wel van haar kunnen worden verlangd. Als goed zaakwaarnemer had zij haar uitgaven immers in kaart moeten brengen en had zij een eventueel resterend bedrag ten gunste moeten laten komen van de nalatenschap. Nu Z geen rekening en verantwoording heeft afgelegd over de besteding van het resterende bedrag van € 14.000 en ook anderszins niet is komen vast te staan waaraan zij dit bedrag heeft uitgegeven, moet het ervoor worden gehouden dat zij dit bedrag niet ten behoeve van X heeft besteed. De nalatenschap van erflater heeft daardoor schade geleden en omdat Z als zaakwaarnemer tekortgeschoten is in de uitvoering van haar taak, is zij gehouden om deze schade aan de nalatenschap te vergoeden.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 21-02-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:5218

Zaaknummer: 647751 / HA ZA 23-449

Rechters: J.J. Kuipers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een gift ter grootte van ruim de helft van het maandelijks inkomen, is bovenmatig in het kader van de legitieme portie.

Erflater heeft zijn kind A tot enig erfgenaam en executeur benoemd. A heeft de nalatenschap zuiver aanvaard. Kind B doet een beroep op de legitieme portie. In het kader van de berekening daarvan stelt de rechtbank vast dat twee schenkingen van erflater aan A van € 900 bovenmatig en niet gebruikelijk waren, als bedoeld in artikel 4:69 BW. Volgens de rechtbank was € 900 ruim de helft van erflaters maandelijks inkomen. Ter zake van andere transacties volgt de rechtbank B niet in diens stelling dat het aan A is om aan te tonen dat dit geen in aanmerking te nemen giften waren. Volgens de hoofdregel van artikel 150 Rv draagt de partij die zich beroept op de rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten of rechten de bewijslast van die feiten of rechten, tenzij uit enige bijzondere regel of uit de eisen van redelijkheid en billijkheid een andere verdeling van de bewijslast voortvloeit. De rechtbank begrijpt dat B zich kennelijk op deze laatste uitzondering beroept. Toepassing van die uitzondering kan slechts met terughoudendheid en onder bijzondere omstandigheden plaatsvinden. De omstandigheid dat A niet kan verklaren over de besteding van de betreffende pinbedragen, is geen reden om de bewijslast om te keren. Wel wordt A overeenkomstig zijn gedane bewijsaanbod toegelaten tot bewijs van zijn stelling dat bij één pintransactie sprake is geweest van een lening, die volledig door de dochter van A aan erflater is terugbetaald.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 10-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:2378

Zaaknummer: C/02/408299 / HA ZA 23-199 (T)

Rechters: N.E.J.M. Stoof

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van hypothecair schuldeiser benoemt de rechtbank een vereffenaar in een (sinds 2005) onbeheerde nalatenschap.

Tot de nalatenschap van de in 2005 overleden erflater behoort een met een hypothecaire lening ten behoeve van X belaste woning. Die lening is door het overlijden opeisbaar geworden. X verzoekt de rechtbank een vereffenaar te benoemen. Erflater heeft geen testament opgemaakt, zodat er geen executeur is. De belanghebbenden zijn de kinderen van erflater. Omdat erflater toen hij overleed niet was getrouwd of geregistreerd als partner, zijn de belanghebbenden op grond van de wet de erfgenamen van erflater. De belanghebbenden hebben nog geen keuze gemaakt omtrent de aanvaarding van de nalatenschap van erflater, zodat zij – zo de rechtbank – op dit moment de bekende erfgenamen zijn. Verzoekster X heeft voldoende onderbouwd dat de bekende erfgenamen/belanghebbenden, de nalatenschap van erflater onbeheerd laten. Verzoekster stelt dat zij geprobeerd heeft om te bewerkstelligen dat de belanghebbenden de woning toebedelen aan de persoon die thans in de woning woont, dan wel te verkopen aan een derde, maar dat dit niet gelukt is. Uit de reacties van de belanghebbenden richting verzoekster begrijpt verzoekster daarnaast dat de verhoudingen tussen de erfgenamen verstoord zijn. Het gezamenlijk beheren van de nalatenschap door de belanghebbenden lijkt gelet hierop niet mogelijk. Daarmee heeft verzoekster X volgens de rechtbank voldoende belang bij de benoeming van een vereffenaar en is voldaan aan de voorwaarden om op grond van artikel 4:204 lid 1 onder a BW.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:2930

Zaaknummer: C/10/672205 / HA RK 24-51

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht legt het testament zo uit dat het legaat van gebruik en bewoning tevens zag op een niet met name genoemde woning, en dat dit legaat niet is vervallen hoewel die woning niet tot de nalatenschap behoort, zodat de legataris recht heeft op het gebruik van een gelijkwaardige woning.

Erflater X is in 2019 overleden met achterlating van zijn kinderen A en B [gedaagden]. X woonde met Y ongehuwd samen in een aan X toebehorende woning I. In zijn testament heeft X aan Y een lijfrente gelegateerd en het recht van gebruik en bewoning van de gezamenlijk bewoonde woning I. Dit recht eindigt als zij de woning metterwoon heeft verlaten. Voor zijn overlijden heeft X die woning verkocht aan een derde, als gevolg waarvan A als executeur na het overlijden van A heeft meegewerkt aan de contractuele leveringsverplichting van X. A heeft verder de door X voorafgaand aan zijn overlijden gesloten koop-aannemingsovereenkomst met betrekking tot woning II ontbonden. Y meent dat het testament van erflater moet worden uitgelegd en dat die uitleg tot gevolg heeft dat haar via legaat is nagelaten het recht van gebruik en bewoning van de woning waar X en Y gezamenlijk in wonen op Curaçao c.q. in zouden gaan wonen. Het gerecht volgt A en B niet in hun verweer dat Y de woning vrijwillig heeft verlaten en dat daarmee het recht op gebruik en bewoning is geëindigd. Vast staat dat X zelf woning I heeft verkocht en dat de levering na diens overlijden moest plaatsvinden en dat woning II nog niet gereed was. Ter beantwoording van de vraag of, zoals Y stelt, X in zijn uiterste wil ten doel had om haar verzorgd achter te laten zodat het legaat dat ziet op bewoning van de woning na verkoop van I op II zou zien, is artikel 4:46 BW bepalend. De stelling van Y dat na verkoop van woning I, woning II de gezamenlijke woning zou worden, is onvoldoende betwist door A en B. Uit de koop-aannemingsovereenkomst in combinatie met de verzorgingsgedachte die ook duidelijk in de uiterste wil naar voren komt, is naar het oordeel van het gerecht voldoende komen vast te staan dat het de bedoeling van X was dat het legaat na verkoop van woning I op woning II zou zien. Het enkele feit dat X het legaat niet daadwerkelijk heeft gewijzigd, hoewel hij daartoe alle gelegenheid zou hebben gehad, doet niet af aan de verzorgingsgedachte van erflater. Ook concludeert het gerecht dat het legaat niet is vervallen hoewel woning II niet tot de nalatenschap behoort. Als A de overeenkomst niet had ontbonden, zou woning II bij het openvallen van de nalatenschap

daartoe zijn gaan behoren. Het gerecht volgt A en B evenmin in hun verweer dat de middelen ontbraken om de restantkoopsom van woning II te kunnen voldoen en de woning derhalve nimmer tot de nalatenschap had kunnen gaan behoren. Het gerecht oordeelt dat Y recht heeft op gebruik en bewoning van een gelijkwaardige vervangende woonruimte als woning II ten laste van de nalatenschap.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 23-05-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2022:372

Zaaknummer: CUR202004857

Rechters: S.M. Christiaan

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof oordeelt dat de huisarts weliswaar een verschoningsrecht heeft, maar dat dit er niet toe leidt dat zij niet ter zitting hoeft te verschijnen, nu dit verschoningsrecht niet absoluut is, en de invulling daarvan mede ter zitting wordt bepaald.

In een geschil over het te leveren bewijs of de moeder van partijen leed aan een geestelijke stoornis in de zin van artikel 3:34 lid 1 BW, beroept de getuige/huisarts zich op het verschoningsrecht dat voortvloeit uit haar beroepsgeheim als arts. Onder verwijzing naar o.m. artikel 7:457 BW en artikel 88 BIG gelezen in verband met artikel 165 lid 2 aanhef en onder b Rv, constateert het hof dat een huisarts zich in beginsel op een verschoningsrecht kan beroepen. Het verschoningsrecht voor een getuige op grond van artikel 165 lid 2 Rv is echter niet absoluut. In de eerste plaats laat artikel 7:458a lid 1 aanhef en onder c BW de mogelijkheid open dat een beroep op verschoning kan worden gepasseerd. Verder is het verschoningsrecht beperkt tot inlichtingen over de patiënt, inlichtingen uit patiëntendossiers of tot datgene waarvan de getuige het vertrouwelijk karakter heeft moeten begrijpen. Niet alle feitelijkheden vallen onder deze geheimhoudingsplicht en niet uit te sluiten valt dat een getuige een verklaring kan afleggen over relevante feiten waarvan zij in redelijkheid het vertrouwelijk karakter niet hoefde te begrijpen. Of dat laatste geval zich voordoet, zal vraag voor vraag beantwoord moeten worden, wat slechts kan na verschijning van de getuige ter zitting. Het voorgaande brengt het hof tot de beslissing dat het door de getuige gemaakte bezwaar er niet toe kan leiden dat van haar verschijning ter zitting, waartoe zij na oproep verplicht is op grond van het bepaalde in artikel 165, lid 1 Rv, kan worden afgezien.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:917

Zaaknummer: 200.295.607_01

Rechters: M.G.W.M. Stienissen, R.J.M. Cremers en J. van der Steenhoven

Advocaten: R.J. van der Heijden, A.J.L.J. Pfeil en V.C.C. Luijten

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet duidelijk is waarom goederen alleen aan eiser/mede-erfgenaam zouden moeten worden afgegeven, zodat die vordering wordt afgewezen, wel moet de oud-executeur rekening en verantwoording afleggen.

Erflater is op 13 januari 2017 overleden en heeft eiser en gedaagden als erfgenamen achtergelaten. Partijen zijn het erover eens dat de taak van gedaagde A als executeur/afwikkelingsbewindvoerder is geëindigd per 20 januari 2022. In beginsel dient gedaagde A dus rekening en verantwoording af te leggen en de goederen van de nalatenschap aan de erfgenamen ter beschikking te stellen. A voert echter aan dat zij geen goederen in haar bezit heeft behalve een deel van de administratie van erflater. Overige goederen van de nalatenschap, zoals inboedel en sieraden, zijn volgens haar al verdeeld. Volgens de rechtbank blijkt vrijwel niets over omvang en samenstelling van de nalatenschap. Onduidelijk is daarom waarom – zoals gevorderd – uitsluitend afgifte van goederen aan eiseres zou moeten plaatsvinden. Verder constateert de rechtbank dat partijen zijn overeengekomen dat A binnen acht weken rekening en verantwoording aflegt. Daarbij geldt dat A inzicht moet geven in de omvang en samenstelling van de nalatenschap en alle handelingen die zij in het kader van haar taken als executeur/afwikkelingsbewindvoerder heeft verricht, zodat aan de hand daarvan kan worden vastgesteld wat de stand van de afwikkeling van de nalatenschap is. De rechtbank bepaalt daarbij dat A dwangsommen verbeurt als ze na acht weken nog geen rekening en verantwoording heeft afgelegd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 27-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:1758

Zaaknummer: 736956 / HA ZA 23-673

Rechters: M. Fiege

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In twee zaken ontslaat de kantonrechter wegens gewichtige reden een executeur.

In twee zaken ontslaat de kantonrechter een executeur wegens gewichtige reden.

In zaak ECLI:NL:RBROT:2024:3531 wijst de kantonrechter het verzoek toe tot ontslag van de door de kantonrechter benoemde executeur wegens gewichtige reden. De executeur erkent dat de verhoudingen tussen de erfgenamen en de executeur verstoord zijn geraakt en dat er een vertrouwensbreuk is ontstaan, en voert ter zake geen verweer. Uit de wet volgt dat de gewezen executeur verplicht is om aan de erfgenamen rekening en verantwoording af te leggen, zodat de kantonrechter geen aanleiding ziet om iets daarover te bepalen.

Ook in de zaak ECLI:NL:RBROT:2024:3530 wordt het verzoek tot ontslag van executeur B toegewezen waarbij interessant is dat het verzoek is gedaan door de mede-executeur A. De afwikkeling heeft vertraging opgelopen en A wordt in de uitoefening van zijn taak als (mede-)executeur belemmerd door B. B heeft pas circa tien maanden na het overlijden de verklaring met de executeursbenoeming ondertekend terwijl zij al na acht maanden informeel aan de erfgenamen heeft laten weten de benoeming te aanvaarden. Ook was moeilijk om überhaupt contact te krijgen met haar. B heeft toezeggingen gedaan om bepaalde zaken te regelen, maar is die toezeggingen niet nagekomen of is daarop teruggekomen. Ook heeft B fouten gemaakt bij de afwikkeling van de huurwoning waardoor er materiële schade voor de nalatenschap en immateriële schade voor de erfgenamen is ontstaan terwijl ook het betalen van schuldeisers van de nalatenschap vertraging heeft opgelopen. B heeft zonder goede reden een aantal maanden gewacht met het ondertekenen van de benodigde volmacht van de bank.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:3531

Zaaknummer: 10895672 VZ VERZ 24-593

Rechters: M. Fiege

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst het verzoek tot huurvoortzetting af wegens het ontbreken van een gemeenschappelijke huishouding.

De rechtbank wijst de gevorderde huurvoortzetting af nu er geen sprake is van een duurzame gemeenschappelijke huishouding. Dat bij ouders en inwonende kinderen in beginsel geen sprake is van een duurzame, maar juist van een aflopende gemeenschappelijke huishouding, kan onder meer anders zijn bij terugkeerders: volwassen kinderen die na hun jeugd uit huis zijn gegaan en zelfstandig hebben gewoond, maar op een gegeven moment bij hun ouder(s) intrekken. Daarvan is in casu weliswaar sprake, maar ook dan moet voor het kunnen aannemen van een duurzame gemeenschappelijke huishouding sprake zijn van bijkomende feiten en omstandigheden. De door eiser overgelegde WhatsApp-berichten, waarin zijn moeder aan eiser vraagt om 'peukies te klikken', de wasmand te legen en deze en de frituurpan weg te zetten, de kachel lager te zetten en de rekening van KPN te betalen, zijn daarvoor ontoereikend. Ook heeft eiser niet concreet gemaakt en onderbouwd dat hij voldoende waarborg biedt voor een behoorlijke nakoming van de huur.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:3098

Zaaknummer: 10774978 CV EXPL 23-29075

Rechters: E.I. Mentink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de beneficiair aanvaardende erfgenamen benoemt de rechtbank een vereffenaar.

De erfgenamen van erflater zijn diens broers en (half)zussen of hun kinderen bij plaatsvervulling. De verzoekers en de belanghebbenden zijn de tot nu toe bekende erfgenamen. Een aantal erfgenamen heeft de nalatenschap van erflater verworpen, en een aantal heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Het verzoek tot benoeming van een vereffenaar is ingediend door erfgenamen van erflater die de nalatenschap beneficiair aanvaard hebben. Van de benaderde belanghebbenden zijn geen reacties ontvangen zodat de rechtbank ervan uitgaat dat zij geen bezwaar hebben tegen het benoemen van een vereffenaar. De rechtbank wijst het verzoek toe en constateert dat zij niet kan bepalen dat de vereffenaar ieder kwartaal om een tussentijdse vaststelling van het loon mag vragen onder overlegging van een op de Recofa-richtlijnen gebaseerde specificatie, want het is de kantonrechter die gaat over de vaststelling van het loon van de vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:2931

Zaaknummer: C/10/673342 / HA RK 24-113

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In afwijking van het testament kent de kantonrechter op diens verzoek loon toe aan de na indeplaatsstelling fungerende professionele executeur.

De door de in december 2023 overleden erflater benoemde executeurs hebben stichting X in hun plaats gesteld. In het testament had erflater bepaald dat de executeurs geen recht hebben op loon. Thans verzoekt X grond van artikel 4:144 lid 3 jo. 4:159 lid 3 BW haar beloning vast te stellen op basis van het door X gehanteerde uurtarief dat zij in rekening brengt voor de afwikkeling van nalatenschappen. Beide voormalige executeurs hebben daarmee ingestemd. De kantonrechter overweegt dat hij op grond van onvoorziene omstandigheden de beloning anders kan regelen dan bij uiterste wil of de wet is aangegeven. Aannemelijk is dat erflater bij het vastleggen van het loon er in beginsel van uit is gegaan dat de door hem benoemde executeurs, tevens erfgenamen, als executeurs zouden blijven fungeren. X doet, zo begrijpt de kantonrechter, een beroep op een onvoorziene omstandigheid als bedoeld in artikel 4:159 lid 3 BW. Naar het oordeel van de kantonrechter is door de indeplaatsstelling van de executeurs/erfgenamen door X als professionele executeur, sprake van een onvoorziene omstandigheid die een wijziging van de beloning rechtvaardigt. Het door X gehanteerde tarief komt de kantonrechter redelijk voor. Het verzoek wordt ingewilligd.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 07-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:1068

Zaaknummer: 10926817 \ EZ VERZ 24-41

Rechters: T. Dohmen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel het geregistreerd partnerschap en (levens)testament nietig zijn verklaard omdat de partner/volmachtgever feitelijk wilsonbekwaam was, oordeelt het tuchthof dat de notaris niet verwijtbaar heeft gehandeld bij het opstellen van het (levens)testament.

In januari 2021 heeft moeder X een samenlevingsovereenkomst gesloten met Y, heeft zij Y in een levenstestament een algemene en medische volmacht verstrekt, en heeft zij in een nieuw testament diverse beschikkingen ten gunste van Y opgenomen. Vervolgens zijn X en Y in februari 2021 een geregistreerd partnerschap aangegaan. In juni 2021 heeft de rechtbank op verzoek van een van de klaagsters het geregistreerd partnerschap nietig verklaard en verklaard dat Y ten aanzien van het partnerschap niet te goeder trouw heeft gehandeld. Op 6 september 2022 heeft het hof dit oordeel bekrachtigd. In mei 2022 heeft de rechtbank geoordeeld dat X niet feitelijk wilsbekwaam was op het tijdstip van het opstellen van de testaments en zijn beide nietig verklaard. X is op 19 september 2022 overleden. Naar aanleiding van de door de dochters ingediende klacht is in eerste aanleg geoordeeld dat de notaris ten tijde van het opmaken en het ondertekenen van het (levens)testament in 2021 voldoende alert is geweest op de wilsbekwaamheid van moeder en de mogelijkheid van beïnvloeding door Y en dat de notaris onvoldoende aanleiding had om aan de wilsbekwaamheid van moeder te twijfelen. In appèl bevestigt het hof dit oordeel. Ook wijst het hof de klachten af over het beroep van de notaris op zijn geheimhoudingsplicht en het niet adequaat informeren van klaagsters.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 30-01-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:199

Zaaknummer: 200.320.370/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, J.C.W. Rang en J.T.A. van der Stok

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door het overlijden van de executeur ná de uitspraak in eerste aanleg is in appèl de erfgenaam in ieder geval wel ontvankelijk.

Geïntimeerde Q is in 2004 een huurovereenkomst aangegaan met erflater A. Ten tijde van het sluiten van de huurovereenkomst was A de eigenaar van het perceel waarop het gehuurde was gevestigd. Vennootschap X was op dat moment opstalgerechtigde/de eigenaar van het gehuurde. A is in 2016 overleden en heeft zijn echtgenote B tezamen met zijn zoon C tot erfgenamen benoemd. B heeft de nalatenschap verworpen, en de benoeming tot executeur/afwikkelingsbewindvoerder aanvaard. In 2019 is de huur namens de vennootschap [appellant 1] en erven van A [appellant 2] opgezegd. In dat kader is namens appellanten betaling van schade en achterstallige huur gevorderd en is beslag gelegd. In 2021 is B overleden. De kantonrechter heeft appellanten niet-ontvankelijk verklaard omdat A de verhuurder was en alleen B als executeur bevoegd was in rechte op te treden voor de gezamenlijk erfgenamen. In verband daarmee is vastgesteld dat de beslagen onrechtmatig waren en is de vordering tot opheffing daarvan toegewezen. Gezien alle omstandigheden, ook in onderlinge samenhang bezien, is naar het oordeel van het hof niet vast komen te staan dat A de huurovereenkomst voor de vennootschap heeft gesloten of dat later een partijwissel heeft plaatsgevonden. Ten tijde van de procedure in eerste aanleg was B nog in leven. Omdat B was benoemd tot executeur/afwikkelingsbewindvoerder in de nalatenschap van erflater en zij die taak heeft aanvaard, was zij volgens de kantonrechter bij uitsluiting bevoegd de erfgenamen in deze procedure te vertegenwoordigen. Het hof oordeelt dat in het midden kan blijven of het verweer van niet-ontvankelijkheid te laat is ingesteld of dat de nalatenschap in eerste aanleg al dan niet geheel was afgewikkeld en of de taken van de executeur, althans afwikkelingsbewindvoerder al dan niet geheel waren afgerond. Ter zitting in hoger beroep hebben appellanten toegelicht dat B in december 2021 is overleden en dat C daarmee enig eigenaar is geworden van de volledige huwelijksgemeenschap van A en B. Daarmee staat tevens vast dat de nalatenschap ten tijde van de dagvaarding in hoger beroep geheel was afgewikkeld en dat er geen taken waren voor een executeur/afwikkelingsbewindvoerder. Verder is niet gebleken dat geïntimeerde Q in enig rechtens te respecteren belang is geschaad doordat C die ook materieel partij is als ‘gezamenlijke erfgenamen’ de vordering heeft ingediend. De procespartij ‘gezamenlijk erfgenamen’, feitelijk zijnde persoon C als enig

erfgenaam, is in hoger beroep dan ook ontvankelijk in de ingestelde vordering op geïntimeerde. Vervolgens gaat het hof in op gevorderde betaling van huurachterstand en schade.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:918

Zaaknummer: 200.307.931_01

Rechters: P.P.M. Rousseau, A.L. Bervoets en C.B.M. Scholten van Aschat

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na uitleg over de verhaals aansprakelijkheid van de kinderen bij de wettelijke verdeling oordeelt de rechtbank dat een door erflater gelegd beslag niet onrechtmatig was, ondanks het feit dat het vonnis op basis waarvan het beslag is gelegd, in hoger beroep is vernietigd.

Gedaagden B, C en D zijn resp. de echtgenote en kinderen van A die in 2021 is overleden. B, C en D hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. Na het overlijden van A trad de wettelijke verdeling in werking. Eiser Q is een broer van A. De broers hebben jarenlang geprocedeerd over de verdeling van onroerend goed. In 2009 heeft de rechtbank vier panden toegedeeld aan A en verder bepaald dat Q aan A circa € 385.000 moest betalen. A heeft vervolgens diverse beslagen gelegd op vermogen van Q. In 2015 heeft het hof het eindvonnis uit 2009 vernietigd en de panden aan Q toegedeeld. In 2016 heeft de Hoge Raad (onder meer) het arrest van het hof uit 2015 vernietigd waarna het verwijzingshof in 2018 het eindvonnis van 2009 – afgezien van kostenveroordeling – van de rechtbank heeft vernietigd en de vier panden aan Q heeft toegedeeld. Thans vordert Q schadevergoeding van de erfgenamen van erflater A. Aan zijn vorderingen legt Q, kort samengevat, primair ten grondslag dat A onrechtmatig jegens hem heeft gehandeld door beslag te leggen voor een vordering die door het hof in 2015 geheel ongegrond is geoordeeld. Daarmee is volgens Q de rechtsgrond komen te ontvallen aan hetgeen ter uitvoering van het vonnis is betaald. Subsidiair is het beslag volgens Q onrechtmatig op grond van misbruik van bevoegdheid. In dit verband is van belang dat op de nalatenschap van A de wettelijke verdeling van toepassing is. Als gevolg hiervan zijn de kinderen C en D, op grond van artikel 4:182 BW als erfgenamen weliswaar naast B aansprakelijk voor schulden van de nalatenschap, maar kunnen vorderingen van schuldeisers van de nalatenschap niet worden verhaald op hun vermogen (art. 4:13 jo. 4:14 BW). Slechts uitwinbaar is hun (niet opeisbare) vordering op B uit hoofde van artikel 4:13 lid 3 BW. De vorderingen van Q kunnen dus slechts worden verhaald op de goederen van B, die door de wettelijke verdeling alle goederen van de nalatenschap heeft verkregen en de schulden van de nalatenschap voor haar rekening moet nemen. De rechtbank stelt voorop dat degene die een beslag legt op eigen risico handelt en, bijzondere omstandigheden daargelaten, de door het beslag geleden schade dient te vergoeden, indien het beslag ten onrechte blijkt te zijn gelegd. Bijzondere omstandigheden daargelaten is de beslaglegger wiens beslag ten onrechte blijkt te

zijn gelegd, aansprakelijk uit onrechtmatige daad jegens degene op wiens recht het beslag inbreuk heeft gemaakt. Dit geldt zowel voor de partij die conservatoir beslag legt op grond van een hem niet toekomende vordering, als de partij die executoriaal beslag legt op grond van een executoriale titel die na de beslaglegging wordt vernietigd. Het is juist dat in dit geval het vonnis van de rechtbank uiteindelijk is vernietigd, maar dat betekent niet dat de beslagen die op basis van dit vonnis zijn gelegd daarmee zonder meer onrechtmatig zijn. Doorslaggevend is immers of A uiteindelijk een vordering blijkt te hebben op Q. En dat is het geval. Ook in het oordeel van het verwijzingshof is Q immers veroordeeld om een (nagenoeg vergelijkbaar) bedrag aan A te betalen. Dit betekent, zo de rechtbank, dat, mede in het licht van de aard van het geschil (verdeling van een gemeenschap) niet kan worden gezegd dat door de vernietiging van het vonnis de grond aan het door A gelegde beslag geheel is ontvallen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 03-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:1688

Zaaknummer: C/03/310395 / HA ZA 22-456

Rechters: E.C.M. Hurkens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank is bevoegd kennis te nemen van een geschil als in de nalatenschap een boedelnotaris is benoemd en deze de partijen niet tot overeenstemming heeft kunnen brengen.

In deze zaak oordeelt de rechtbank dat zij gelet op de woonplaats van gedaagden en artikel 107 Rv bevoegd is om van dit geschil kennis te nemen. Verder blijkt dat notaris X bij vonnis in 2011 tot boedelnotaris is benoemd in de verdeling van een tweetal nalatenschappen. Eisers wendden zich (desondanks weer) tot de rechtbank. Gedaagden menen dat de rechtbank niet bevoegd is c.q. dat eisers niet-ontvankelijk zijn omdat er een boedelnotaris is benoemd. Uit overgelegde correspondentie volgt dat de boedelnotaris heeft geprobeerd om partijen tot elkaar te brengen, maar dat dit niet is gelukt. De rechtbank komt tot het oordeel dat het de boedelnotaris, hoewel daartoe wel een serieuze poging is ondernomen, niet gelukt is om partijen te verenigen. Uit lid 2 van artikel 678 Rv volgt dat partijen zich weer tot de rechter kunnen wenden als het de boedelnotaris niet lukt om partijen te verenigen. Het is dan aan de rechter om te oordelen over de geschilpunten die partijen nog verdeeld houden. De aanwezigheid van een proces-verbaal waarin de notaris constateert partijen niet te hebben kunnen verenigen (lid 1 van art. 678 Rv), is geen vereiste dat vervuld moet zijn, willen partijen zich opnieuw tot de rechter kunnen wenden. Daarmee stelt de rechtbank dat eisers ontvankelijk zijn en verwijst zij de zaak naar de rol.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 20-03-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:1551

Zaaknummer: c/05/429164

Rechters: P.F.A. Bierbooms

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Keuzelegataris/vruchtgebruikster zonder interingsbevoegdheid hoeft erfdelen niet uit te keren en geen zekerheid te verschaffen.

X is in 2007 overleden en heeft zijn kinderen tot zijn erfgenamen benoemd en aan zijn echtgenote Y heeft hij een keuzelegaat en het vruchtgebruik van de erfdelen van de kinderen toegekend. In 2010 is een notariële akte boedelbeschrijving, verdeling en afgifte legaat opgemaakt. In 2018 hebben de kinderen contact opgenomen met Y omdat zij van mening waren dat er onduidelijkheid bestond over hun deel van de erfenis. Enige tijd na dit gesprek hebben eisers een notaris benaderd die Y in 2020 een bericht heeft gestuurd met daarin o.m. de suggestie dat Y zekerheid voor de kinderen zou verschaffen in de vorm van een hypotheekrecht. In 2023 hebben eisers met verlof van de voorzieningenrechter beslag gelegd op onroerend goed van Y. Eisers vorderen thans o.m. uitbetaling van hun erfdelen. Eisers leggen aan hun vorderingen, samengevat, ten grondslag dat Y ervoor heeft gekozen alle goederen van de nalatenschap van erflater in volle eigendom gelegateerd te krijgen. Daar staat tegenover dat Y de waarde van de gelegateerde goederen aan de nalatenschap moet vergoeden. Y heeft wel het vruchtgebruik gelegateerd gekregen van dit door haar uit hoofde van de inbreng te betalen bedrag, maar daarbij is haar door X uitdrukkelijk de bevoegdheid onthouden om te verteren. X heeft namelijk zijn vermogen tot een bedrag van 600.000 voor zijn kinderen (oftewel eisers) willen beschermen. Op dit moment heeft Y echter vrijelijk de beschikking over alle goederen van de nalatenschap, zonder dat zij heeft voldaan aan haar verplichting om de waarde van de gelegateerde goederen aan de nalatenschap te vergoeden. Hierdoor moeten eisers maar afwachten of er bij overlijden van Y verhaal geboden zal worden voor de voldoening van hun vorderingen. Eisers menen dat zij hiertoe op grond van de uit het testament blijkende bedoeling van erflater niet verplicht zijn. Eisers vorderen daarom hun vorderingen op Y op. Eisers realiseren zich hierbij dat Y, na voldoening van de vorderingen van eisers, over de vergoede bedragen het vruchtgebruik zal hebben. De rechtbank is van oordeel dat (de aard van) het aan Y toegekende vruchtgebruik aan opeisbaarheid van de vorderingen van eisers in de weg staat. In het testament is ook geen bepaling over onmiddellijke opeisbaarheid opgenomen. Erflater heeft juist bepaald dat het recht van vruchtgebruik (in beginsel) pas eindigt bij overlijden van Y. Gelet hierop gaat het beroep van eisers op artikel 4:125 BW niet op. Het aan Y toegekende vruchtgebruik maakt dat zij het

bedrag dat zij (uiteindelijk) moet vergoeden mag gebruiken (in die zin dat zij gerechtigd is tot de rente over de aan eisers toekomende hoofdsom) en beheren. Met eisers is de rechtbank van oordeel dat Y hierbij geen verteringsbevoegdheid is toegekend. Tegelijkertijd heeft X echter aan Y het vruchtgebruik van wat zij moet vergoeden toegekend, waarbij X aan het eventueel wel interen door Y geen consequenties heeft verbonden. Hieruit blijkt dat X bij het opstellen van het testament in een spagaat heeft gezeten. X heeft zowel de belangen van eisers als de belangen van Y willen dienen en heeft geprobeerd deze (conflicterende) belangen te combineren. Het gevolg hiervan is dat eisers wel een vastgestelde vordering hebben op Y maar dat, zolang het vruchtgebruik daarop rust, niet kan worden afgedwongen dat deze vordering wordt voldaan, ook niet als daarop zou worden ingeteerd. De primaire vordering van eisers wordt afgewezen. Ten overvloede overweegt de rechtbank nog dat eisers zich zorgen maken over het afnemende vermogen van Y en dat zij hebben geopperd dat Y hypothecaire zekerheid zou kunnen bieden. In het testament is echter bepaald dat Y is vrijgesteld van de verplichting tot zekerheidstelling. Overigens – zo de rechtbank – heeft Y door overlegging van een geactualiseerd vermogensoverzicht gesteld dat op dit moment nog ruim voldoende vermogen aanwezig is om aan de vorderingen van eisers te kunnen voldoen. Zekerheid dat dit ook op het moment van overlijden van Y nog het geval is, is echter niet te verkrijgen. De subsidiaire vordering van eisers komt er kort gezegd op neer dat Y veroordeeld wordt om de aan eisers toekomende gelden in overleg met eisers vruchtdragend te beleggen. In het testament is evenwel bepaald dat Y geheel vrij is in de wijze van belegging van de gelden die tot het vruchtgebruik behoren. Ook deze vordering wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 24-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:6295

Zaaknummer: C/09/652769 / HA ZA 23-746

Rechters: D.R. Glass

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens het hof is – in afwijking van het oordeel in eerste aanleg – bij de overdracht van haar woning door de langstlevende ouder aan een van haar kinderen niet onrechtmatig gehandeld jegens de andere kinderen, maar is wel sprake geweest van voor de legitieme portie in aanmerking te nemen giften.

Voor de feiten en het oordeel in eerste aanleg zie ERF 2022-0083 en ERF 2022-0199. Moeder/langstlevende draagt haar woning – onder voorbehoud van een gebruiksrecht – over aan A (een van haar kinderen). Per saldo is niets van de koopsom in moeders vermogen terechtgekomen. Dit resulteerde erin dat na moeders overlijden de erfdelen in vaders nalatenschap niet konden worden voldaan. De rechtbank oordeelde dat onrechtmatig was gehandeld bij de overdracht. Naar het oordeel van het hof is de transactie tussen moeder en A onder normale omstandigheden tot stand gekomen, althans is onvoldoende gesteld om vast te kunnen stellen dat dit niet het geval is geweest. Ook met betrekking tot de prijs van het woonhuis is van een fiscaal acceptabele waarde uitgegaan. Het feit dat erflaatster bij de verkoop/koop van het woonhuis een bedrag van € 196.955 schenkt aan A, en aan A een lening verstrekt van € 115.000 en ook een deel van de koopprijs verrekent met een schuld die zij heeft aan A, kan in beginsel niet worden toegerekend aan A. Voor zover wordt betoogd dat door de verkoop/koop schade ontstond jegens de andere kinderen, merkt het hof op dat na de verrekening van de schuld van moeder aan A (uit hoofde van het testament/nalatenschap van vader) de schulden aan haar overige kinderen resteerden en onverminderd rente bleven dragen. Volgens het hof beschikte moeder op het moment van het verrichten van de transactie over voldoende middelen om ook schulden aan de andere kinderen, te vermeerderen met de rente, te voldoen. Dat laat onverlet de wens van moeder om A te bevoordelen. In tegenstelling tot de rechtbank is het hof van oordeel dat niet is komen vast te staan dat sprake is van onrechtmatig handelen aan de zijde van A, en evenmin van een voldoende causaal verband tussen dit (eventuele) handelen en de door de anderen gestelde schade. Het beroep op paulianeus handelen wijst het hof eveneens af. Moeder en A zijn met elkaar een overeenkomst aangegaan tot koop/verkoop van de woning en het aangaan van deze overeenkomst kan onder de gegeven voorwaarden niet aangemerkt worden als onrechtmatig. Iets anders is de vraag hoe een en ander zich verhoudt tot de legitieme rechten van de

(andere) kinderen. Het hof meent dat bij de berekening van de legitieme rekening dient te worden gehouden met de schenkingen die moeder heeft gedaan. In dat kader stelt het hof vast dat de waarde van het recht van gebruik en bewoning van moeder met betrekking tot de verkochte woning op een rechtens juiste wijze is berekend.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 16-04-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:685

Zaaknummer: 200.317.880/01

Rechters: A.N. Labohm, A.F. Mollema en M. Burgers-Thomassen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van de afwikkeling van de nalatenschap van de langstlevende ouder is in geschil wat de omvang van de erfdelen van de kinderen in de nalatenschap van de eerststervende ouder was en of een door deze toegekend legaat al dan niet ten laste van de hele nalatenschap komt.

X overlijdt in 2013 en heeft in zijn testament de wettelijke verdeling van toepassing verklaard. Zijn echtgenote Y heeft hij voor 50% tot erfgenaam benoemd en zijn vijf kinderen tezamen voor de andere 50%. Aan Q – de echtgenote van het vooroverleden (zesde) kind R – kende X een bij het overlijden van Y opeisbaar legaat toe ter grootte van een bedrag gelijk aan de waarde van het erfdeel, dat het zesde kind R zou hebben verkregen indien hij hem tezamen met zijn overige kinderen voor gelijke delen had benoemd tot erfgenamen voor vijftig procent (50%) van zijn nalatenschap. In geschil is de omvang van het legaat. Voor de erfbelasting ging de Belastingdienst ervan uit dat het legaat 1/6 van de helft van de nalatenschap oftewel circa € 72.000 zou zijn, en dat deze € 72.000 vervolgens ten laste van de gehele nalatenschap moet worden gebracht waardoor het erfdeel van de vijf kinderen daardoor groter is dan het legaat. De rechtbank gaat hier niet in mee. Uit de bewoordingen van het legaat blijkt dat erflater de verhouding tussen zijn vijf nog levende kinderen en Q wilde regelen in die zin dat zijn schoondochter zou krijgen wat R ontvangen zou hebben als hij nog had geleefd en ook erfgenaam was geweest. In dat geval zou de 50% van de nalatenschap die aan de kinderen tezamen toekomt, zijn gedeeld door zes en zouden R en de overige vijf kinderen (de gedaagden) precies hetzelfde bedrag hebben gekregen. Erflater wilde dus dat Q hetzelfde bedrag als gedaagden zou ontvangen. Bij die uitleg past niet dat het legaat in mindering wordt gebracht op gehele nalatenschap, waarna de erfdelen van gedaagden opnieuw worden berekend door de helft van de nalatenschap minus het legaat te delen door vijf waardoor gedaagden een groter erfdeel ontvangen dan Q. Indien R nog had geleefd, zou zijn erfdeel immers ook niet in mindering zijn gekomen de gehele nalatenschap (inclusief de helft van erflaatster), maar slechts op de 50% van de nalatenschap die erflater aan zijn kinderen heeft toebedeeld, omdat dat deel zou zijn gedeeld door zes in plaats van door vijf. De conclusie is dan ook dat het erfdeel van de overige vijf kinderen, gedaagden in de nalatenschap van X, volgens het testament circa € 72.000 is. Dat de Belastingdienst van een ander bedrag is

uitgegaan, maakt dit niet anders. Vervolgens gaat de rechtbank in op de samenstelling en omvang van de nalatenschap van Y.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 10-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:4232

Zaaknummer: C/15/337179 / HA ZA 23-120

Rechters: J.J. Dijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank geeft partijen opdracht om te bewijzen dat verdelingsafspraken zijn gemaakt over de (omvang) van ontvangen voorschotten en stelt vast dat een van hen geen aandeel in tegoeden heeft verbeurd en niet onrechtmatig heeft gehandeld door niet mee te werken aan de verdeling.

Partijen zijn gezamenlijk eigenaar van verschillende roerende zaken en gerechtigd tot banktegoeden. Deze goederen hebben zij gekregen uit de nalatenschap van hun moeder en vader. Partijen willen dat deze goederen worden verdeeld en daarvoor hebben zij over en weer vorderingen ingesteld. Tijdens zijn leven heeft erflater aan partijen verschillende bedragen betaald. Hoewel partijen het erover eens zijn dat het hierbij om renteloze leningen ging, spreken zij over voorschotten. Partijen verschillen van mening over de hoogte van de voorschotten die de dochter van erflater heeft ontvangen. Volgens de zoons hebben partijen hierover in 2016 afspraken gemaakt, wat de dochter betwist. Daarnaast heeft de dochter volgens de zoons geprobeerd om geld van een bankrekening van erflater te onttrekken en heeft zij verzwegen dat zij in 2000 een bedrag van erflater als voorschot heeft ontvangen. Volgens hen heeft zij daarom haar aandeel in het saldo van de nog te verdelen bankrekeningen verbeurd. Als dat niet wordt gevolgd, heeft de dochter volgens de zoons onrechtmatig gehandeld omdat zij niet heeft meegewerkt aan de verdeling. De rechtbank draagt de zoons op hun stellingen (voor wat betreft de al dan niet gemaakte afspraken en de hoogte van al dan niet ontvangen voorschotten) te bewijzen. De rechtbank verklaart de vordering die de zoons in dit verband hebben ingesteld over de verbeurdverklaring in het eindvonnis te zullen afwijzen. Los van de vraag of de dochter daadwerkelijk heeft geprobeerd om geld aan een bankrekening van erflater te onttrekken, wordt namelijk niet voldaan aan de wettelijke criteria. Op grond van de wet (art. 3:194 lid 2 BW) verbeurt een deelgenoot zijn aandeel in een gemeenschappelijk goed als hij dit goed opzettelijk verzwijgt, zoek maakt of verborgen houdt. Het gaat hier dus niet om een poging om dit te doen. Als de dochter in haar poging om geld te onttrekken al zou zijn geslaagd, zou dit bovendien slechts tot gevolg kunnen hebben gehad dat zij haar aandeel in de onttrokken bedragen (de vordering van de nalatenschap op haarzelf) zou hebben verbeurd. Dat de dochter in 2000 een voorschot van erflater heeft ontvangen, is daarnaast (nog) niet komen vast te staan. Alleen daarom al kan

geen sprake zijn van het verzwijgen, zoek maken of verborgen houden daarvan in de zin van het hiervoor genoemde wetsartikel. De rechtbank is het met de dochter eens dat zij niet onrechtmatig heeft gehandeld, en zal ook deze vordering in het eindvonnis afwijzen. Partijen hebben een geschil over de verdeling. Om te kunnen concluderen dat een deelgenoot in het geval van een verdeling onrechtmatig handelt, moet vaststaan dat deze deelgenoot inbreuk heeft gemaakt op een recht of iets heeft gedaan of nagelaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt (art. 6:162 BW). Dat staat niet snel vast; partijen zijn het in een verdeling immers regelmatig niet met elkaar eens. Deelgenoten kunnen een handelen (of een nalaten) van een andere deelgenoot dan als obstructief (of zoals de zoons hier zeggen: als een niet-meewerken) ervaren. Dat maakt deze handelingen of dit nalaten echter nog niet onrechtmatig, zelfs niet als deze handelingen in samenhang worden gezien. Ook de vordering van de zoons dat de executeur rekening en verantwoording aflegt, zal in het eindvonnis worden afgewezen. Hoewel de kantonrechter bevoegd is hierover te beslissen, oordeelt de rechtbank uit proceseconomische redenen toch hierover en concludeert dat de zoons de stelling van de dochter dat de executele nog niet afgerond niet hebben weersproken.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 01-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:2566

Zaaknummer: C/16/531280 / HA ZA 21-794

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof kan een niet bij de procedure betrokken partij niet bevelen inzage te geven in het medisch dossier van erflaatster, en oordeelt verder dat eventuele dwaling omtrent de beweegreden om een legaat onder bewind te stellen niet hetzelfde is als de beweegreden om het legaat zelf toe te kennen.

In onderhavige zaak is de nietigheid wegens haar feitelijke wilsonbekwaamheid van het door erflaatster X op 6 juli 2018 gemaakte laatste testament in geschil. Eind juli/begin augustus 2018 is op verzoek van het verzorgingshuis waar X verbleef de CIZ-zorgindicatie gewijzigd naar beschermd wonen met intensieve dementiezorg. Een van de eisers [Y] heeft in februari 2022 een klacht ingediend tegen de notaris die in 2018 het testament heeft gepasseerd omdat hij meende dat de notaris meer onderzoek had moeten doen naar de bekwaamheid van X. Die klacht is zowel in eerste aanleg als hoger beroep toegewezen, zie ERF 2022-0258 en ERF 2023-0202. In eerste aanleg heeft de rechtbank de vordering tot vernietiging/nietigverklaring van het testament afgewezen. Y stelt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat niet als vaststaand kan worden aangenomen dat X ten tijde van het verlijden van haar testament daadwerkelijk wilsonbekwaam was. In het kader van het in dat kader te leveren bewijs wordt gesteld dat inzage in het medisch dossier van X nodig is. De concrete beoordeling of sprake is van het daartoe vereiste zwaarwegend belang valt echter niet onder de reikwijdte van de onderhavige procedure. Anders dan wordt gesteld, kan het hof de executeur in de nalatenschap van X en testamentair bewindvoerder over de verkrijging van Y niet gelasten het medisch dossier van X, waarvan gedaagde naar eigen zeggen geen kennis heeft, in het geding te brengen; een rechtsgrond hiertoe ontbreekt. Evenmin kan het hof in deze procedure bepalen dat een hulpverlener (derhalve een niet bij de procedure betrokken derde) inlichtingen over X dan wel inzage in of afschrift van de gegevens uit het dossier van erflaatster dient te verstrekken. In het licht van het voorgaande houdt het hof rekening met de mogelijkheid dat in het kader van het te leveren bewijs omtrent de wilsbekwaamheid van X, waaronder mogelijk onderzoek door een deskundige, eerst een procedure geëntameerd wordt teneinde inzage in dan wel afschrift van het medisch dossier van X te verkrijgen. Het hof stelt partijen in de gelegenheid om zich bij akte uit te laten over de door hen gewenste (wijze van) voortgang van de onderhavige procedure, en dan in het bijzonder of de zaak dient

te worden aangehouden teneinde in het kader van de bewijslevering het medisch dossier van erflaatster over te kunnen leggen. In de grief dat de rechtbank het beroep van Y op artikel 4:43 lid 2 BW ten onrechte heeft verworpen, oordeelt het hof dat in het testament van X weliswaar is opgenomen dat het bewind over hetgeen Y ontvangt uit het legaat mede is ingesteld omdat Y ongeschikt is of onmachtig in het beheer te voorzien, maar dat deze beweegreden slechts ziet op het beheer van het legaat door middels van bewind en niet op de beweegreden om Y slechts een legaat toe te kennen in plaats van hem tot erfgenaam te benoemen zoals de andere stiefkinderen van X. Nu in het testament van erflaatster omtrent dat laatste nergens een beweegreden is vermeld, komt het hof niet toe aan de beoordeling van de stelling dat de beweegreden onjuist zou zijn.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 16-04-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:956

Zaaknummer: 200.304.009/01

Rechters: R.M. Troost, A.R. Sturhoofd en J. Jonkers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Dat een bewind en mentorschap zijn ingesteld omdat erflaatster niet in staat was haar belangen te behartigen betekent niet dat een kort daarna opgemaakt testament nietig verklaard moet worden.

Na het overlijden van haar echtgenoot heeft erflaatster X in 2006 een testament gemaakt waarin zij kind A [gedaagde] heeft onterfd en haar afstammelingen heeft vrijgesteld van de verplichting tot inbreng van giften in haar nalatenschap. Op 14 november 2019 heeft X dit testament herroepen, is A tot mede-erfgenaam benoemd en is een verplichting tot inbreng opgenomen. Na een spoedopname in juli 2019 concludeert een Via-arts dat X in algemene zin niet meer in staat is haar zakelijke en persoonlijke belangen te behartigen. Bij beschikking van de rechtbank van 4 november 2019 zijn de goederen van X onder bewind gesteld en is een mentorschap ingesteld. Kind B vordert o.m. een verklaring voor recht dat het tweede testament nietig is, en een verklaring dat de inbrengclausule nietig is. De rechtbank constateert dat de door B gestelde gang van zaken bij het opstellen van het testament van 2019 voor een groot deel op vermoedens is gebaseerd. Dat A na langere tijd van afwezigheid hernieuwd contact met zijn moeder heeft, haar heeft geholpen in het contact met de notaris en daar mogelijk ook zelf een belang bij heeft gehad is onvoldoende om aan te nemen dat hij misbruik heeft gemaakt van de geestelijke toestand van erflaatster. Voor het antwoord op de vraag of moeder wilsbekwaam was om het testament in 2019 op te laten stellen zijn de conclusies van de notaris en de Via-arts van doorslaggevend belang. Uit de stukken blijkt dat de notaris zorgvuldig heeft gehandeld bij het opstellen van het testament van 2019. Zo heeft zij het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid ten behoeve van notariële dienstverlening gevolgd en een medische verklaring van een Via-arts gevraagd. De Via-arts heeft X onderzocht en geconcludeerd dat zij in staat was om haar wil te bepalen over de herroeping van het testament van 2006. Dat X op dat moment in een verzorgingstehuis woonde en leed aan dementie heeft de Via-arts in de beoordeling meegenomen. Zelf heeft de notaris meerdere keren met moeder gepraat. Ook heeft zij aan X een toelichting gegeven op de tekst van het testament van 2019. Op basis daarvan heeft de notaris geconcludeerd dat X de gevolgen van de wijziging van het testament kon overzien. X was volgens haar bovendien consistent en persistent in haar wensen. De geestelijke gesteldheid van moeder X stond er toen dus niet aan in de weg om de gevolgen van de herroeping te overzien. Daarmee staat vast dat de gevolgen

van de herroeping van het testament van 2006 in overeenstemming waren met haar wil. Het 2019-testament is derhalve geldig, net als de inbrengverplichting. Deze verplichting is in lijn met de gevolgen van de herroeping van het testament van 2006. De bepaling in het testament van 2006 waardoor A werd onterfd is in het testament van 2019 niet opgenomen. Door de herroeping van het testament van 2006 is A dus samen met B erfgenaam van moeder geworden. Het is aannemelijk dat de wens van moeder was om A en B gelijk te behandelen, zoals A aanvoert. Dit doel wordt alleen bereikt door de herroeping van het testament van 2006 in combinatie met de inbrengverplichting. Zonder de inbrengverplichting zou de omvang van de nalatenschap, na afdracht van het erfdeel van vader aan B, zeer beperkt zijn. De vrijstelling in het 2006-testament is volgens de rechtbank geen toezegging waarop je niet kunt terugkomen, zodat bij het terugkomen in 2019 geen sprake is van strijd met de goede zeden. Ook is de inbrengplicht niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Vervolgens gaat de rechtbank over tot het vaststellen van het erfdeel van B in vaders nalatenschap en de omvang van moeders nalatenschap. Tot slot volgt de rechtbank A niet in zijn stelling dat de giften aan B onder misbruik van omstandigheden tot stand zijn gekomen en moeten worden vernietigd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 17-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:2234

Zaaknummer: 732637 / HA ZA 23-381

Rechters: L. Voetelink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt vast dat ontruiming huurwoning niet tot zuivere aanvaarding leidt, bepaalt de omvang van de vorderingen uit hoofde van het overlijden van de eerste ouder en constateert dat niet onrechtmatig jegens de verwerpende legitimaris gehandeld omdat alle beschikbare informatie met hem is gedeeld.

Na het overlijden van vader trad een ouderlijke boedelverdeling in werking. Door het overlijden van moeder zijn de vorderingen van de kinderen A [eiser], B en C [gedaagden] opeisbaar geworden. A heeft de nalatenschap van moeder verworpen en daarbij een beroep op zijn legitieme portie gedaan. B en C hebben die nalatenschap beneficiair aanvaard. De rechtbank overweegt dat uit de ontruiming van de huurwoning geen bewuste keuze tot zuivere aanvaarding mag worden afgeleid. De nalatenschap dient derhalve te worden vereffend. De rechtbank stelt de omvang van de erfdelen in vaders nalatenschap en de daarover gerijpte rente vast (de door B en C gestelde verjaring van de rentevordering wijst de rechtbank af). Vervolgens gaat de rechtbank in op de omvang van de legitieme portie van A. A stelt dat B en C onrechtmatig jegens hebben gehandeld nu hij na het overlijden van moeder is tegengewerkt doordat hem doelbewust informatie is onthouden om tot een goede beoordeling te kunnen komen van de omvang en de samenstelling van de nalatenschap. Met name B heeft hem niet goed geïnformeerd over leningen die de ouders in het verleden aan haar hebben verstrekt en over de vraag of die leningen zijn kwijtgescholden of nog bestaan. De rechtbank is van oordeel dat er geen sprake is van onrechtmatig handelen. Voor C geldt dat hij weinig contact had met zijn ouders en over weinig informatie beschikte met betrekking tot hun financiële situatie zodat hem geen verwijt kan worden gemaakt over onduidelijkheden betreffende de omvang en de samenstelling van de nalatenschap van moeder. B was weliswaar mantelzorger van beide ouders maar zij heeft alle haar beschikbare informatie verstrekt. Een deel van de aan haar verstrekte leningen zijn al lang geleden aangegaan en zij beschikte sinds 2014 al niet meer over stukken die daarmee te maken hebben. Bovendien was het met name haar ex-echtgenoot die in het verleden de administratieve zaken regelde. Doordat zij de informatie heeft verstrekt die zij wel beschikbaar had, kan haar geen onrechtmatig handelen worden verweten. De vorderingen van A die gericht zijn op de vereffening wijst de rechtbank af, aangezien deze bij de toezichthoudende taak van de kantonrechter horen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 01-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:2403

Zaaknummer: C/08/304027 / HA ZA 23-394

Rechters: D.N.R. Wegerif

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank oordeelt dat uit de feiten volgt dat erflater krachtens een onderhands stuk een schuld had aan zijn broer en dat deze o.m. krachtens artikel 4:14 BW door diens echtgenote moet worden voldaan.

De in 2018 overleden A was gehuwd met B [gedaagde] en liet twee kinderen X en Y achter uit een eerder huwelijk. Eiser Z is de zoon van Y en kleinzoon van erflater. In zijn testament heeft A de wettelijke verdeling van toepassing verklaard en B tot executeur benoemd. Kort en goed komt het er op neer dat A in 2002 in een onderhands stuk heeft vastgelegd dat hij een bij zijn overlijden opeisbare rentedragende schuld ad € 500.000 had aan zijn in 2021 overleden broer Q, welke vordering Q in zijn testament had gelegateerd aan Z. A en Q hebben dit vastgelegd in verband met het niet-nakomen door A van tussen hem, Q (en anderen) gemaakte afspraak dat A een gezamenlijke beleggingsportefeuille zou liquideren als de waarde onder een bepaald bedrag zakte. Als gevolg daarvan heeft Q een verlies geleden van circa € 1.400.000. In deze procedure vordert Z dat de rechtbank bepaalt dat B persoonlijk, althans als executeur, althans als mede-erfgenaar gehouden is tot nakoming van de tussen A en Q gesloten overeenkomst op grond waarvan de schuld van A aan Q is ontstaan. B voert aan dat er aanwijzingen zijn dat geen sprake is van een vordering en dat een en ander later is geconstrueerd door Q. Zo heeft A haar nooit op de hoogte gesteld van deze vordering terwijl zij dat, als zijn echtgenote, wel zou verwachten gezien de omvang van het bedrag. Ook heeft hij de vordering nooit opgegeven aan de Belastingdienst en is niet gebleken dat Q dat heeft gedaan. De rechtbank acht deze en andere aanwijzingen onvoldoende om te twijfelen aan het bestaan van de vordering, gelet op de handgeschreven verklaringen van A en Q en de toelichting daarop van Z. Ook is ter zake geen sprake van een wilsgebrek. De omstandigheid dat de gezondheidssituatie van A slecht was op het tijdstip van het opstellen van de schuldovereenkomst in november 2002, betekent op zichzelf niet dat Q misbruik heeft gemaakt van deze omstandigheid. Bovendien blijkt uit jaren later gemaakte aanvullende afspraken ook dat de afspraak van 2002 bestond. B voert verder aan dat de executeur van de nalatenschap van Q het legaat voorbarig heeft afgegeven. Z kan daarom de vordering niet opeisen. De rechtbank passeert dit verweer omdat vaststaat dat het legaat is afgegeven. Dit kan niet door een derde worden aangetast. Dat het legaat is afgegeven blijkt uit een brief van de executeur van de nalatenschap van Q. Ook is de vordering

volgens de rechtbank niet verjaard. Omdat in het testament van A is bepaald dat de wettelijke verdeling van toepassing is, gelden artikel 4:13 en 4:14 BW. Dit betekent dat nu B de erfenis zuiver heeft aanvaard, zij persoonlijk en als erfgenaam aansprakelijk is voor de schuld. De rechtbank oordeelt dat B totaal circa € 643.000 aan Z moet voldoen en dat deze uitkomst niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 10-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:2237

Zaaknummer: C/13/737050 / HA ZA 23-681

Rechters: C.M.E. de Koning

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verkrijger van percelen uit een nalatenschap heeft niet onrechtmatig gehandeld jegens een andere beoogd verkrijger.

In deze Curaçaose zaak is sprake van een nalatenschap met meer dan 150 erfgenamen. Tot de nalatenschap behoren percelen grond. Het hof beoordeelt de stelling van appellante dat geïntimeerden onrechtmatig jegens haar hebben gehandeld door percelen te kopen en aan zich te laten leveren, hoewel zij wisten, althans behoorden te weten dat appellante een ouder recht had, namelijk omdat appellante de percelen eerder had gekocht. Het hof oordeelt o.m. dat appellante haar stelling dat de erfgenamen die aan haar hebben verkocht, bevoegd waren de overige erven te vertegenwoordigen onvoldoende heeft onderbouwd. Die stelling is ook in tegenspraak met het gegeven dat het ook geïntimeerden niet is gelukt medewerking van alle erven te krijgen en in verband daarmee via het gerecht een vertegenwoordiger hebben aangesteld. Het hof neemt aan dat geïntimeerden niet onrechtmatig jegens appellante hebben gehandeld door de percelen te kopen en aan zich te laten leveren.

Instantie: Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Datum uitspraak: 23-04-2023

ECLI: ECLI:NL:OGHACMB:2023:294

Zaaknummer: CUR2022H00149

Rechters: E.A. Saleh, G.C.C. Lewin en C.J.H.G. Bronzwaer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Conform vordering in incident houdt de rechtbank op grond van artikel 17 lid 1 EEV de zaak aan.

De in 2020 overleden erflater D en de in 2016 overleden erflaatster E waren met elkaar gehuwd. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren: A en B [eisers]. Uit een eerder huwelijk van D (met F) is C [gedaagde] geboren. In de testamenten van D en E staat dat ten aanzien van de erfrechtelijke gevolgen van hun overlijden zo veel mogelijk de Nederlandse wet van toepassing is. Het geschil ziet op de vorderingen die A en B uit hoofde van het overlijden van ouder E hebben in de nalatenschap van D. Interessant is de vraag of de rechtbank bevoegd is, nu C buiten Nederland, in Frankrijk, woont en aldaar een procedure loopt. In het incident vordert C dat de rechtbank de zaak aanhoudt op grond van artikel 17 lid 1 Europese Erfrechtverordening (EEV) en, indien en voor zover de Franse rechter zich bevoegd verklaart, zich onbevoegd verklaart op grond van artikel 17 lid 2 EEV. De rechtbank constateert dat Brussel I bis-Vo betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking) niet van toepassing is, omdat het om een erfrechtelijke zaak gaat in de zin van artikel 1 lid 2 onder f. Wel is op 17 augustus 2015 de EEV in werking getreden. In de artikelen 4-19 EEV is de internationale rechterlijke bevoegdheid geregeld. Als uitgangspunt voor de internationale rechterlijke bevoegdheid geldt als hoofdregel (art. 4) dat bevoegd zijn om uitspraak te doen over de erfopvolging in haar geheel de gerechten van de lidstaat waar de erflater op het tijdstip van overlijden zijn gewone verblijfplaats had. C heeft een incidentele vordering ingesteld vanwege een civiele procedure die zij tegen A en B is gestart voor de rechter in Dax, Frankrijk, de Tribunal judiciaire aldaar. Dit bevoegdheidsverweer van C is een verweer inzake litispendentie, de aanhangigheid van parallelle procedures in verschillende landen. De rechtbank oordeelt dat A en B hebben erkend dat het verweer deels opgaat zodat het geschil in de onderhavige incidentele procedure alleen nog maar gaat over de bevoegdheid van de rechtbank met betrekking tot de vordering van A en B die ertoe strekte dat C wordt veroordeeld om mee te werken aan het voldoen van de vordering die A en B uit hoofde van de nalatenschap van hun moeder hebben. De rechtbank overweegt dat A en B pas in de nadere antwoordakte de argumenten aanvoeren waarom het litispendentieverweer niet opgaat ten aanzien van deze vordering aangezien A en B van zijn mening dat hun vordering een ander

onderwerp heeft dan die in de Dax-zaak. Indien wel sprake is van procedures over hetzelfde onderwerp dan nog is de rechtbank volgens A en B niet verplicht om de behandeling aan te houden, omdat uit de rechtspraak van de Hoge Raad over artikel 12 Rv volgt dat de aangezochte rechter niet verplicht is de zaak aan te houden. De rechtbank meldt dat A en B erkennen dat de Dax-zaak eerder aanhangig is gemaakt dan onderhavige procedure en dat de EEV van toepassing is op de vordering van A en B tegen C. Dat betekent – zo de rechtbank – dat er geen ruimte meer is voor toepassing op deze vordering van het Nederlandse commune internationaal bevoegdheidsrecht, waarvan het litispendingie-regelend artikel 12 Rv deel uitmaakt, terwijl litispendingie al is geregeld in artikel 17 EEV. Vervolgens bepaalt de rechtbank dat beide procedures hetzelfde onderwerp betreffen en er dus is voldaan aan alle vereisten van artikel 17 EEV. De incidentele vordering van C tot aanhouding wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:3680

Zaaknummer: C/10/665073 / HA ZA 23-783

Rechters: J.M.J. Arts

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank geeft onderfde broer geen inzage in medisch dossier overledene omdat concrete aanwijzingen ontbreken dat overleden feitelijk wilsonbekwaam was.

De ongehuwde en kinderloze op 7 september 2023 overleden erflater heeft in zijn op 11 augustus 2023 opgestelde testament zijn broer onderfde en twee executeurs aangesteld. De broer/eiser betwijfelt of erflater in staat was zijn wil te bepalen en/of sprake was van misbruik van omstandigheden. Nadat gedaagde heeft geweigerd om eiser inzage te verschaffen in het medisch dossier van erflater, start eiser onderhavige procedure. De voorzieningenrechter stelt dat niet in geschil is dat de broer/eiser een zwaarwegend belang heeft bij het verkrijgen van informatie uit het medisch dossier van erflater. Het verschil van opvatting betreft met name de vraag of er voldoende concrete aanwijzingen zijn dat van wilsonbekwaamheid sprake kan zijn geweest. De voorzieningenrechter is met gedaagde van oordeel dat er niet voldoende concrete aanwijzingen zijn voor het vermoeden dat erflater wilsonbekwaam was om doorbreking van het beroepsgeheim te rechtvaardigen. Dat in het testament van erflater de voornaam en het geboortjaar van eiser verkeerd zijn opgenomen is daarvoor in ieder geval onvoldoende, o.m. omdat niet is uitgesloten dat accordering van het testament niet na doorlezing maar na voorlezing heeft plaatsgevonden. Ook in de omstandigheden dat erflater ondanks het gestelde contact tussen de broers geen aanleiding heeft gezien om eiser in te lichten over zijn gezondheidstoestand, en dat erflater niet wenste dat eiser op zijn uitvaart verscheen, ziet de voorzieningenrechter geen aanwijzing voor het vermoeden dat de erflater ten tijde van het testen in verwarde toestand verkeerde. Daarbij is ook van belang dat in het testament nadrukkelijk is vermeld met welk doel erflater het testament heeft willen opstellen, de onterving van zijn enige broer. Tevens is van belang dat de notaris op vragen van eiser heeft verklaard dat hij geen aanleiding zag om het stappenplan wilsonbekwaamheid te volgen, dat hij erflater op verschillende momenten heeft gesproken, zowel tijdens fysieke ontmoetingen als via de telefoon, en dat erflater steeds duidelijk, helder en stellig was in zijn bewoordingen ten aanzien van zijn wensen voor het testament. Volgens de notaris is ook geen sprake geweest van beïnvloeding door derden; er zijn geen derden betrokken geweest bij het opstellen van het testament. De rechtbank weegt ook mee dat eiser heeft nagelaten om contact op te nemen met personen (buren of anderen) die in de maanden voor het overlijden van

erflater zicht hadden op zijn doen en laten.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 11-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:3701

Zaaknummer: C/15/349804 / KG ZA 24-109

Rechters: A.H. Schotman

Advocaten: J.W. Damstra en A.F. Maatje

Wetsartikelen: 7:457 BW, 7:458a BW en 4:54 BW

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst verzoek tot ontslaan bewindvoerder af.

In 1995 is over het (toekomstige) vermogen van betrokkene X een beschermingsbewind ingesteld met Y als bewindvoerder. Na het overlijden van de vader van X is de erfrechtelijke verkrijging van X onder testamentair bewind gesteld, en in 2021 is belanghebbende Q als oorspronkelijke testamentair bewindvoerder ontslagen en Y tot bewindvoerder benoemd. X verzoekt o.m. Y als testamentair bewindvoerder te ontslaan en in plaats daarvan Z te benoemen. De kantonrechter beoordeelt de feiten en acht deze niet zodanig dat er sprake is van een gewichtige reden tot ontslag. Naar het oordeel van de kantonrechter ligt, wanneer een betrokkene zoals X klachten heeft over een bewindvoerder, het op de weg om eerst met de bewindvoerder in gesprek te gaan. De raadvrouw van X heeft aangegeven dat dit niet van X kan worden verwacht door zijn schizofrenie. Voor de kantonrechter is dit niet te begrijpen. X hecht aan zijn autonomie en tegelijkertijd kan eigen initiatief volgens de raadvrouw niet van X worden verwacht. Het hebben van autonomie betekent nu juist dat iemand zelf dingen onderneemt en initiatief neemt. De kantonrechter vindt het kwalijk dat de raadvrouw er niet voor heeft gekozen om te de-escaleren en eerst, al dan niet samen met X, met de bewindvoerder in gesprek te gaan, maar ervoor gekozen heeft rauwelijs een verzoek neer te leggen bij de rechtbank om de bewindvoerder te ontslaan.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 25-10-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:10704

Zaaknummer: 10693638 en 10693618

Rechters: M.T. Goossens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de kinderen van de verwerpende erfgenamen krachtens plaatsvervulling erfgenaam zijn in een beneficiair aanvaarde nalatenschap en zij geen mede-eisers in eerste aanleg waren, oordeelt het hof anders dan in eerste aanleg tot niet-ontvankelijkheid.

Appellante en de vijf geïntimeerden zijn kinderen van erflater A, die ook nog drie andere kinderen heeft achtergelaten. Tot zijn overlijden in 2018 was appellante curator van A. A heeft niet bij testament over zijn nalatenschap beschikt. Twee van de kinderen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Appellante en de andere drie kinderen hebben de nalatenschap verworpen. Hun kinderen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Op vordering van de vijf geïntimeerden is in eerste aanleg geoordeeld dat appellante tekort is geschoten in haar taak als curator en dat zij aansprakelijk is voor de geleden schade. Anders dan de rechtbank oordeelt het hof dat de vijf geïntimeerden niet de enige erfgenamen van A zijn, nu krachtens plaatsvervulling de kinderen van de verwerpers als erfgenaam opkomen. Nu geen van de uitzonderingen van toepassing is, betekent de beneficiaire aanvaarding dat de nalatenschap moet worden vereffend en alle erfgenamen vereffenaar zijn en tezamen hun bevoegdheden uitoefenen. De door geïntimeerden ingestelde vordering is een vordering die in de nalatenschap valt. Partijen kunnen deze vordering niet (ook) slechts voor hun eigen breukdeel instellen: de nalatenschap dient immers eerst te zijn vereffend voordat individuele erfgenamen op (eventueel resterende) eigen breukdelen aanspraak kunnen maken. Partijen zijn in beginsel dus slechts gezamenlijk bevoegd, tenzij de kantonrechter anders heeft bepaald. Gesteld noch gebleken is dat geïntimeerden de kantonrechter hebben verzocht om anders te bepalen, door te verzoeken om een machtiging te verlenen om zelfstandig (dus zonder de medewerking van hun medevereffenaars) ten behoeve van de nalatenschap te kunnen procederen. Geïntimeerden hebben zich met een beroep op artikel 3:170 lid 1 BW en artikel 3:171 BW op het standpunt gesteld dat zij als deelgenoot bevoegd zijn tot het instellen van rechtsvorderingen en tot het verkrijgen van een gerechtelijke uitspraak ten behoeve van de gemeenschap. Het hof gaat hieraan voorbij omdat uit artikel 4:222 BW volgt dat een groot deel van de bepalingen in titel 7 van Boek 3 BW tijdens de vereffening niet van toepassing is. Artikel 3:171 BW, waarin de regeling is opgenomen voor de bevoegdheden van een deelgenoot tot het procederen ten behoeve van de gemeenschap, is dan ook niet van toepassing. Artikel

3:170 lid 1 BW dat ingevolge artikel 4:222 BW gedurende de vereffening wel van toepassing is, betreft het beheer van de nalatenschap. Het gaat dan, zoals hiervoor is overwogen, om handelingen die dienen tot gewoon onderhoud of behoud van een nalatenschapsgoed, dan wel handelingen die geen uitstel kunnen lijden. De door geïntimeerden ingestelde vordering is dus geen vordering tot beheer van de nalatenschap. Dat er, zoals geïntimeerden naar voren brengen, in eerste aanleg niet over is gesproken dat door een verwerping van de nalatenschap kinderen van degene die verwerpt in de plaats treden, maakt dit niet anders. Het hof vernietigt het bestreden vonnis en verklaart geïntimeerden niet-ontvankelijk in hun vorderingen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 16-04-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:689

Zaaknummer: 200.318.698/01

Rechters: E.A. Mink, A.F. Mollema en A.R.J. Mulder

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Als de ene broer de executeursbenoeming niet aanvaardt, weigert de kantonrechter de andere broer daartoe te benoemen, mede omdat deze laatste heeft voorgesteld de tot mede-erfgenaar benoemde goede doelen te laten vervallen.

De in 2021 overleden erflaatster X laat twee kinderen achter: verzoeker A en verweerder B. X heeft A voor 1/4e, B voor 1/2e deel en enkele goede doelen voor 1/4e deel tot haar erfgenamen benoemd. B die tevens tot executeur-afwikkelingsbewindvoerder is benoemd, heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. A verzoekt de kantonrechter een termijn aan B te stellen waarbinnen deze zich uitlaat over het al dan niet aanvaarden van de benoeming. De kantonrechter overweegt dat B reeds genoegzaam te kennen heeft gegeven de benoeming niet te aanvaarden, zodat A geen belang meer heeft bij de termijnstelling. Het verzoek van A om hem tot executeur te benoemen, wijst de kantonrechter af. Een erfgenaar kan op grond van een gewichtige reden het ontslag van een executeur verzoeken. Hieruit volgt logischerwijs, dat als bij voorbaat al sprake is van een dergelijke gewichtige reden, dit aan de benoeming (van A) in de weg staat. Daarvan is i.c. sprake nu duidelijk is dat A en B jegens elkaar fundamenteel wantrouwen hebben en dit van voldoende omvang is. De verhoudingen tussen partijen zijn grondig verstoord en zij leven al jarenlang op gespannen voet met elkaar. De kantonrechter acht met name relevant dat A uit onvrede over het aan hem in het testament toebedeelde erfdeel per e-mail aan B heeft voorgesteld om de goede doelen te laten vallen, dit om zijn verkrijging uit de nalatenschap van de erflaatster te vergroten ten koste van de in het testament tot mede-erfgenaar benoemde goede doelen. In het licht van de inhoud van deze e-mail en het daarin weergegeven voornemen is het door B jegens A geuite wantrouwen voldoende gerechtvaardigd. Overigens constateert de kantonrechter dat de nalatenschap door de beneficiaire aanvaarding en het ontbreken van ruimschootstoereikendverklaring door de beide broers tezamen moet worden vereffend.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 03-10-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:9351

Zaaknummer: 0384332 \ EJ VERZ 23-108

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter legt uit waarom zij artikel 1:441 lid 5 BW niet als lex specialis ziet van artikel 4:193 BW en wijst vervolgens het verzoek van de beschermingsbewindvoerder af om de nalatenschap te verwerpen omdat de nalatenschap geldt als beneficiair aanvaard.

Beschermingsbewindvoerder verzoekt de kantonrechter machtiging om de nalatenschap van de zus van de rechthebbende te verwerpen. De kantonrechter legt uit waarom zij het oordeel van het hof Arnhem-Leeuwarden (ERF 2022-0324) niet volgt. Die beschikking van het gerechtshof is ingegeven door het argument van proportionaliteit van de beschermingsmaatregel van bewind. Deze beslissing kan er echter ook toe leiden dat de verderstrekkende maatregel van curatele vaker wordt uitgesproken, indien degenen van wie de goederen onder bewind staan de bescherming van artikel 4:193 lid 2 BW ontberen. Buiten kijf staat immers dat deze bepaling van toepassing is op curatele en dat de curator als wettelijk vertegenwoordiger heeft te gelden. De kantonrechter overweegt voorts dat er thans ingrijpende verschillen (dreigen te) ontstaan in de rechtsbescherming van degenen van wie de goederen onder bewind zijn gesteld, met onzekerheid voor rechthebbenden tot gevolg. De kantonrechter acht dit in strijd met de juist voor deze categorie van personen gewenste rechtszekerheid. De kantonrechter meent ook dat niet evident is dat artikel 1:441 lid 5 BW een lex specialis is ten opzichte van artikel 4:193 BW en dat, zo dat wel het geval zou zijn, slechts kan worden geconstateerd dat artikel 1:441 lid 5 BW in dat geval enkel een lex specialis voor de aanvaarding van een nalatenschap inhoudt. Over de verwerping van de nalatenschap wordt in dit artikellid niet gesproken. Niet blijkt dat is beoogd voor de termijn zoals genoemd in artikel 4:193 BW en de effecten van het verlopen van die termijn iets anders te bepalen in het geval van beschermingsbewind. De kantonrechter stelt tot slot vast dat in dit geval de termijn van drie maanden als bedoeld in artikel 4:193 lid 2 BW is verstreken en dat de nalatenschap derhalve van rechtswege beneficiair is aanvaard. Verzoekster is dan ook niet-ontvankelijk in haar verzoek.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 28-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:7325

Zaaknummer: 10564351

Rechters: S. Boot

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof kwalificeert de vorderingen waartegen beroep is ingesteld als betreffende de voortgang of instructie van de zaak en verklaart appellanten niet-ontvankelijk.

Het geschil tussen partijen betreft de afgifte van een aantal legaten, alsmede de waarde daarvan. In de zaak zijn diverse vonnissen gewezen, waaronder een op 5 januari 2022. In dit vonnis heeft de rechtbank eisers veroordeeld om binnen 14 dagen aan verweerders een overzicht te verstrekken van de waarde van de aandelen van de erflater bij de ABN Amro en een specificatie van de schulden van de nalatenschap. Tegen dit vonnis is hoger beroep ingesteld. Het hof overweegt dat allereerst moet worden beoordeeld of eisers ontvankelijk zijn in dit hoger beroep, waarbij de vraag dient te worden beantwoord of het vonnis waarvan beroep een tussenvonnis of een (gedeeltelijk) eindvonnis is. Eisers betogen dat zij ontvankelijk zijn omdat het vonnis van 5 januari 2022 een deelvonnissen is aangezien in het dictum is beslist op een of meer vorderingen, namelijk een vordering gebaseerd op artikel 843a Rv. Het was – zo eisers – geen ambtshalve beslissing van de rechtbank. Verder voeren eisers aan dat als het hof deze vordering als incident zou beschouwen, zij een beroep doen op de doorbrekingsjurisprudentie, omdat zij dan in eerste aanleg niet in de gelegenheid zijn gesteld een conclusie van antwoord in het incident te nemen. Volgens verweerders zijn eisers niet-ontvankelijk. Het hof verwijst naar artikel 337 Rv en de vaste rechtspraak volgens welke een (gedeeltelijk) eindvonnis een vonnis is waarin de rechter door een uitdrukkelijk dictum aan het geding omtrent enig deel van het gevorderde een einde maakt. Ook verwijst het hof naar HR 13 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW3264, waarin wordt geoordeeld dat artikel 843a Rv weliswaar in het algemeen een zelfstandige grondslag biedt voor een vordering van degene die daarbij een rechtmatig belang heeft, welke vordering kan worden gedaan in een afzonderlijke procedure of (als incidentele vordering) in een lopende procedure (vgl. HR 8 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV8510) en met uiteenlopende oogmerken, zoals het verkrijgen van informatie in verband met (voorgenomen) onderhandelingen of met het oog op het voeren van of de bewijslevering in een lopende of mogelijke procedure. Indien de op artikel 843a Rv gebaseerde vordering wordt ingesteld in een lopende procedure met het oog op de instructie van de zaak, zoals ook voor de onderhavige vordering kan worden aangenomen op grond van de onmiskenbaar nauwe samenhang met de vordering in de hoofdzaak, dan volgt echter uit

hetgeen is beslist in HR 22 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK1639, *NJ* 2011/269, dat die vordering geen betrekking heeft op het verkrijgen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 337 lid 1 Rv. Heeft de rechter op een zodanige vordering beslist in een afzonderlijk vonnis, dan moet dit worden beschouwd als een tussenvonnis waarop het bepaalde in artikel 337 lid 2 Rv van toepassing is en niet als een eindvonnis waarmee in het dictum omtrent enig deel van het gevorderde een einde wordt gemaakt aan het geding. Onder het gevorderde in deze zin is immers te verstaan de rechtsvordering die inzet van het geding is en daartoe behoren niet op de voortgang of instructie van de zaak betrekking hebbende vorderingen, zoals is beslist in het eerdergenoemde arrest van 22 januari 2010. Volgens het hof dienen de in het dictum van het vonnis in eerste aanleg toegewezen vorderingen dan ook te worden gekwalificeerd als vorderingen betreffende de voortgang of instructie van de zaak. Gelet op het arrest van de Hoge Raad uit 2012 moet, als de rechter op een zodanige – op artikel 843a Rv gebaseerde – vordering heeft beslist in een afzonderlijk vonnis, dit vonnis worden beschouwd als een tussenvonnis waarop het bepaalde in artikel 337 lid 2 Rv van toepassing is. Ook is gesteld noch gebleken dat de rechtbank tussentijds hoger beroep heeft toegestaan. Ook het beroep op de doorbrekingsjurisprudentie slaagt niet. Nog afgezien van de vraag of deze grief in een dergelijk laat stadium toelaatbaar is, hadden eisers volgens het hof op de vordering ex artikel 843a Rv tijdens de mondelinge behandeling in eerste aanleg kunnen reageren of kunnen verzoeken op dat punt nog een akte te mogen nemen. Van een schending van hoor en wederhoor is dan ook onvoldoende gebleken. Het hof acht eisers niet-ontvankelijk in hun hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:700

Zaaknummer: 200.306.033/01

Rechters: J. Jonkers, A.R. Sturhoofd en R.M. Troost

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank oordeelt dat geen sprake was van een situatie waarin gedaagde in haar hoedanigheid van gevolmachtigde – en niet pro se – had moeten worden gedagvaard.

Onderhavige zaak heeft slechts zijdelings een erfrechtelijk raakvlak. Na het overlijden van erflater is haar dochter X haar enig erfgenaam. In 2015 is een beschermingsbewind ingesteld over het vermogen van X en is aan Y door de toenmalige bewindvoerder een uitgebreide boedelvolmacht verstrekt. In 2020 is de WSNP van toepassing verklaard. De nalatenschap valt in de WSNP-boedel. In de hoofdzaak stelt Z – de opvolgend bewindvoerder – dat gemachtigde Y gelden onder zich heeft gekregen uit de nalatenschap van de moeder die niet zijn verantwoord en afgedragen aan X of haar bewindvoerder en dat gedaagde Y deze gelden moet terugstorten en onrechtmatig zou hebben gehandeld. In het incident stelt Y dat zij had moeten worden gedagvaard in haar hoedanigheid van gevolmachtigde van X, maar dat zij pro se is gedagvaard. De rechtbank volgt Z niet in diens verweer in het incident voor zover hiermee is bedoeld dat niet-ontvankelijkheid nooit in een incident kan worden gevorderd. Z stelt verder dat met het van toepassing verklaren van de WSNP op grond van artikel 3:72 onder a BW de boedelvolmacht aan Y van rechtswege is geëindigd. De vorderingen van Z hebben zowel betrekking op handelen (of nalaten) van Y in de periode dat zij boedelgevolmachtigde was, als op de periode nadat de boedelvolmacht volgens Z was geëindigd. Het gaat hierbij om vorderingen van, dan wel namens, de volmachtgever, X, tegenover de gevolmachtigde, Y. De rechtbank beslist dat er onder deze omstandigheden geen sprake is van een situatie waarin Y in haar hoedanigheid van gevolmachtigde van X had moeten worden gedagvaard.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 10-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2024:1460

Zaaknummer: /01/399077 / HA ZA 23-763

Rechters: E.J.C. Adang

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de executeur niet in staat is om zich uit te laten over het aanvaarden van de benoeming wordt op verzoek van belanghebbenden een vervangend executeur benoemd.

De echtgenote van erflater is zijn enig en bezwaard erfgenaam en is tevens tot executeur benoemd. Verzoekers zijn de verwachters. Zij stellen dat de echtgenote Alzheimer heeft en in de gesloten afdeling van een verpleegtehuis verblijft. Zij verzoeken de kantonrechter een vervangend executeur te benoemen. De kantonrechter stelt vast dat hij op grond van het testament van erflater bevoegd is om een vervangende executeur te benoemen op verzoek van een belanghebbende. Verzoekers kunnen als erfgenamen als belanghebbenden worden aangemerkt. De kantonrechter acht het voldoende aannemelijk dat de beoogd executeur vanwege haar gezondheidstoestand niet in staat is de taken als vereffenaar uit te voeren en dat zij evenmin in staat is zich uit te laten over het wel of niet aanvaarden van de benoeming tot executeur. Dit betekent dat er voldoende grond is om een vervangend executeur te benoemen. Verzoekers hebben daarbij als verwachters ook voldoende belang.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 19-10-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:10340

Zaaknummer: 10652563 \ EJ VERZ 23-324

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank gelast verkoop als wijze van verdeling van onverdeeld gebleven onroerende zaken en oordeelt dat uit geografische nabijheid op zichzelf geen bijzondere waarde voor een van partijen voortvloeit.

In deze zaak is de nalatenschap vereffend en nagenoeg verdeeld. Onverdeeld zijn nog een aantal onroerende zaken. De rechtbank stelt voorop dat de rechter op grond van artikel 3:185 BW de wijze van verdeling gelast of zelf de verdeling vaststelt voor zover de deelgenoten over een verdeling niet tot overeenstemming kunnen komen. Indien de rechter op grond van artikel 3:185 BW de verdeling vaststelt, heeft de rechter een grote mate van vrijheid. De rechter kan zelfs afwijken van de voorstellen van partijen met betrekking tot de verdeling van de gemeenschap, en hoeft niet expliciet in te gaan op hetgeen partijen aanvoeren (HR 17 april 1998, NJ 1999, 550). Bij de verdeling moet de rechter naar billijkheid rekening houden met de belangen van partijen en met het algemeen belang. Naar billijkheid rekening houdend met zowel de belangen van partijen als het algemeen belang gelast de rechtbank geen toedeling van een of meer onroerende zaken aan X [een van de gedaagden] en verkoop van de rest als wijze van verdeling, maar verkoop van alle onroerende zaken met verdeling van de netto-opbrengst. Uit de overwegingen volgt dat de rechtbank vindt dat de omstandigheid dat bij de vaststelling van de verdeling van de nalatenschap met de belangen van partijen rekening moet worden gehouden, impliceert dat ook wordt gelet op de omstandigheid dat een goed bijzondere waarde heeft voor een deelgenoot. Naar het oordeel van de rechtbank kan in het onderhavige geval niet worden vastgesteld dat een van de onroerende zaken voor X een bijzondere waarde heeft. Dat percelen geografisch bij X in de buurt liggen, is op zichzelf geen belang waarmee de rechtbank rekening houdt. X stelt weliswaar daarnaast dat hij een economische binding met de genoemde percelen heeft, maar dit is betwist, en niet nader door hem onderbouwd. Op de mondelinge behandeling stelt X dat hij plannen heeft voor ontwikkeling van de gronden maar – desgevraagd – heeft hij die plannen niet nader kunnen concretiseren. Verder ontkent X niet het verweer dat zijn doel is om de gronden met winst door te verkopen. De conclusie is dan ook dat X een financieel belang bij toedeling heeft. Het belang van de overige deelgenoten bij verkoop is eveneens een financieel belang. Naar het oordeel van de rechtbank wordt aan het financiële belang van partijen het meest tegemoet gekomen door verkoop.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 17-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:2702

Zaaknummer: C/02/408425 / HA ZA 23-208 (E)

Rechters: S.H.L. Baggel

Wetsartikelen: